

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”
Zadanie pod nazwą: „Ankietyzacja obszaru „Między Prosną a Wartą” współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej
w ramach działania 4.31 „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja”;
Oś 4 LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

mgr Patrycja Chrzan

Ewaluacja wskaźników oddziaływania Lokalnej Strategii Rozwoju obszaru „Między Prosną a Wartą” – badanie stanu końcowego

Wieruszów 19.06.2015 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	2
2. Podstawowa charakterystyka wybranych cech opisujących aktywność społeczno- ekonomiczną mieszkańców obszaru LGD	12
2.1. Zmiany liczby ludności gmin LGD.....	12
2.2. Wybrane informacje o aktywności społecznej wg danych GUS.	13
2.3. Wybrane informacje o aktywności ekonomicznej wg danych GUS.....	17
3. Metodyka badań i materiały źródłowe	21
4. Wyniki badań kwestionariuszowych	28
4.1. Stan aktywności społecznej mieszkańców – wyniki badań	29
4.2. Plany mieszkańców w zakresie aktywności społecznej – wyniki badań	33
4.3. Stan aktywności ekonomicznej mieszkańców – wyniki badań.....	34
4.4. Zadowolenie mieszkańców z warunków życia i dochodów.	38
5. Podsumowanie.....	41
6. Literatura	44
7. Spis tabel	45
8. Spis rycin	47
9. Załącznik 1 - Formularz ankiety stosowany podczas badania stanu początkowego w roku 2011.....	48
10. Załącznik 2 - Formularz ankiety stosowany podczas badania stanu końcowego w roku 2015.....	52

1. Wprowadzenie

„Między Prosną a Wartą” - Lokalna Grupa Działania (LGD) jest trójsektorowym partnerstwem terytorialnym działającym na obszarze 8 gmin (7 gmin Powiatu wieruszowskiego tj. Gmin: Bolesławiec, Czastary, Galewice, Lututów, Łubnice, Sokolniki i Wieruszów oraz 1 gminy z terenu Powiatu sieradzkiego tj. Gminy Klonowa). Z formalnego punktu widzenia „Między Prosną a Wartą” – LGD zarejestrowana jest w Krajowym Rejestrze Sądowym (5.01.2005 r.) jako stowarzyszenie. Obszar objęty działaniem stowarzyszenia leży na południowo – zachodnich krańcach województwa łódzkiego (Rys. 1). Graniczy: w województwie łódzkim - z innymi gminami w powiecie sieradzkim, a także z powiatem wieluńskim; w województwie wielkopolskim - z powiatami: kępińskim i ostrzeszowskim a w województwie opolskim – z powiatami kluczborskim i oleskim. „Między Prosną a Wartą” – Lokalna Grupa Działania działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 kwietnia 1989r., Prawo o Stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001r., Nr 79, poz. 855 z późniejszymi zmianami), ustawy z dnia 7 marca 2007 o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. z 2007r., Nr 64, poz. 427, rozporządzenie rady (WE) Nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005r., w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. UE L 277 z dnia 21 października 2005 r.), ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r., o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873)¹ oraz statutu.

W literaturze partnerstwa terytorialne w tym lokalne grupy działania wiązane są z koncepcją rozwoju endogennego, a więc opartego przede wszystkim na wewnętrznym potencjale wzrostu danych regionów.² Pogląd, że długookresowy i trwały rozwój można osiągnąć poprzez inicjowanie oddolnych procesów opartych na zasobach lokalnych i oddolnej strategii rozwoju przygotowane w ramach współpracy mieszkańców, lokalnych organizacji i instytucji stanowi podstawową zasadę koncepcji rozwoju endogennego. W koncepcji tej zwraca się dużą uwagę na zaspakajanie lokalnych potrzeb społecznych oraz wspieranie drobnej przedsiębiorczości w przeciwieństwie do koncepcji rozwoju egzogenicznego i polityk rozwoju opartych na dużych inwestycjach infrastrukturalnych i przemysłowych (uznawanych szczególnie w latach 70. i 80. XX w.). Koncepcja rozwoju endogennego zakłada, że potrzeby ludności nie mogą być jedynie zaspakajane przez działania sztucznie kreowane przez administrację publiczną, z powodzeniem w większym stopniu mogą jednak być zaspakajane

¹ Statut Stowarzyszenia „Między Prosną a Wartą” – Lokalna Grupa Działania.

² Grosse 2002, Furmankiewicz i Janc 2010.

przez działania samych mieszkańców, które powinny być oddolne i jedynie wspierane, a tylko czasem inicjowane przez administrację publiczną.

Ryc. 1. Obszar „Między Prosną a Wartą” – Lokalna Grupa Działania
na tle województwa łódzkiego.

Źródło: Lokalna Strategia Rozwoju „Między Prosną a Wartą”, Wieruszów, 2009, str. 21.

W licznych dyskusjach na temat roli koncepcji rozwoju endogennego i egzogenego podkreślano, że w polityce rozwoju danych obszarów należy brać pod uwagę zarówno czynniki zewnętrzne jak i uwarunkowania oraz zasoby lokalne. Często podkreślano wady typowo administracyjnego zarządzania zasobami lokalnymi. Najczęściej podnoszono kwestię względnie małego wpływu podmiotów niepublicznych (m.in. przedsiębiorców, społeczników jak również samych mieszkańców) na lokalną politykę rozwoju i działania podejmowane przez administrację publiczną. W efekcie prowadzonych dyskusji w koncepcji rozwoju terytorialnego (endogennego) zaczęto wspierać organizacje zrzeszające przedstawicieli

wszystkich trzech sektorów tj.: sektora publicznego, sektora społecznego (pozarządowego) oraz sektora gospodarczego (m.in. przedsiębiorców), takie jak partnerstwa terytorialne zwane lokalnymi grupami działania (LGD). Lokalnym grupom działania zostają zapewnione pewne zasoby środków publicznych na realizację działań mających sprzyjać lokalnemu rozwojowi społeczno-gospodarczemu. W organizacjach tych (LGD), poprzez narzucenie parytetu dotyczącego składu organu decyzyjnego (Rady LGD - dokonującej wyboru operacji do dofinansowania) celowo próbuje się ograniczyć dominację sektora publicznego w podejmowaniu decyzji strategicznych i administracyjno-finansowych. Koncepcja rozwoju terytorialnego z udziałem lokalnych grup działania zyskała dużą popularność w bogatych krajach demokratycznych. Różnego typu „partnerstwa międzysektorowe” były w ostatnich latach często promowane w narodowych i międzynarodowych programach wspierających. Na obszarach wiejskich Unii Europejskiej największe znaczenie miały trzy etapy Inicjatywy Wspólnotowej LEADER i liczne naśladujące ją programy narodowe np. PRODER w Hiszpanii, REGIONEN AKTIV w Niemczech, Program Pilotażowy LEADER+ w Polsce i inne (por. Halamska 2005; Furmankiewicz 2006; Borowska 2009; Furmankiewicz i Królikowska 2010). Promowane w nich zasady działania (podejście terytorialne, oddolne, partnerskie, innowacyjne, wielosektorowo zintegrowane, zdecentralizowanego zarządzania i finansowania, współpracy i tworzenia sieci) były często opisywane przez różnych autorów i w dokumentach Komisji Europejskiej (np. Kamiński i Kwatera 2005; Kniec i Hałasiewicz 2008). Idee LEADER kontynuowane są w ramach tzw. Osi 4 Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Programy te stosują podobne narzędzia organizacyjne i finansowe do pobudzania lokalnej aktywności społeczno-ekonomicznej.³

Kilka edycji inicjatywy Leader, które miały miejsce w krajach UE pozwoliły wynieść bogate doświadczenia, które najprościej można nazwać dorobkiem inicjatywy Leader. Charakter tego dorobku natomiast najlepiej oddają jego następujące cechy:

- Terytorialne, zintegrowane oddolne podejście;
- Partnerstwo;
- Innowacyjność;
- Budowa sieci i współpraca między lokalnymi grupami działania

Pierwsza cecha Inicjatywy Wspólnotowej oznacza, iż „wsparcie kierowane jest na obszar charakteryzujący się spójnością geograficzną, gospodarczą, historyczną, kulturalną i przyrodniczą. Podejście terytorialne umożliwia sformułowanie całościowej wizji rozwoju

³ M. Furmankiewicz, Ewaluacja wskaźników oddziaływania Lokalnej Strategii Rozwoju obszaru „Między Prosną a Wartą” – badanie stanu początkowego, Wrocław 2011 str. 5.

danego obszaru zawierającej wielosektorowe, wzajemnie uzupełniające się działania wynikające z potrzeb i możliwości. Podejście to daje szansę likwidacji „wąskich gardeł rozwoju oraz uzyskanie efektu synergii, przez co umożliwia pełny i bardziej efektywne wykorzystanie lokalnych zasobów(...). Lokalne Grupy Działania opracowywały zintegrowane strategie zrównoważonego rozwoju regionu, które łączyły działania z różnych dziedzin (...). Reprezentacja szerokiego grona grup interesantów w efekcie stwarzała platformę konfrontacji potrzeb różnych stron oraz służyła całej społeczności wiejskiej danego regionu.”⁴ Element oddolny podejścia oznacza, iż powołanie lokalnej grupy działania, jak i wdrażanie samej inicjatywy Leader na danym obszarze powinno mieć charakter oddolny, innymi słowy powinno wychodzić od samych mieszkańców i podmiotów tam działających. Inicjatywa zakłada, szeroki udział społeczności lokalnej w tworzeniu, realizacji jak i ocenie strategii.

Kolejna cecha inicjatywy – **partnerstwo** oznacza, iż projekt może być wdrażany tylko przez lokalne grupy działania, które są lokalnymi partnerstwami podmiotów z sektora publicznego, społecznego i gospodarczego. Przy czym podmioty te uczestniczą w partnerstwie na zasadach równości.

Innowacyjność podejści Leader oznacza, iż umożliwia i zachęca ono do tworzenia i stosowania nowatorskich metod działania. Należy zauważyć, iż celem programów jest i był zintegrowany i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, w którym dopuszczano nowatorskie sposoby rozwiązywania lokalnych problemów.

Ostania cecha - **budowa sieci i współpraca między lokalnymi grupami działania** stanowi przykład sprawnej wymiany doświadczeń i dobrych praktyk przy wykorzystaniu stworzonej sieci współpracy między lokalnymi grupami działania. Sieć taka umożliwia nie tylko wymianę doświadczeń i dobrych praktyk, ale również pozwala wprowadzać nowatorskie rozwiązania na obszary działania innych LGD. Dodatkowo weryfikuje ich efektywności na obszarach innych niż obszar macierzysty.

Opisane wyżej cechy umożliwiają konfrontację podejścia Leader z podejściem tradycyjnym. W tradycyjnym podejściu obszar interwencji zawężony jest do granic administracyjnych, nie wyznacza go logika procesów rozwojowych, podczas gdy w inicjatywie Leder logika ta ma priorytetowe znaczenie. Cechą, a zarazem siłą podejścia Leader jest jego oddolny charakter, co oznacza, że programy wsparcia definiowane i wdrażane są oddolnie, to inicjatywy oddolne, potrzeby lokalnego społeczeństwa znajdują odzwierciedlenie w opracowywanych

⁴Red. T. Borek „Inicjatywa Leader – pierwsze doświadczenia i szanse rozwoju”; Wydawnictwo Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA; Warszawa 2006r: str.25.

strategiach. W tradycyjnym podejściu przewagę ma wsparcie definiowane i wdrażane oddzielnie oraz podejście sektorowe w Leader'ze, podejście jest zintegrowane obejmuje różne dziedziny i sektory. Najważniejszą jednak różnicą między tymi dwoma podejściami można spostrzec na gruncie relacji między podmiotami uczestniczącymi w rozwoju. W podejściu, które jest omawiane w niniejszym opracowaniu dominują współpraca oraz partnerstwo między podmiotami, dla tradycyjnego podejścia charakterystyczny jest indywidualizm i brak współpracy.

Głównym narzędziem organizacyjnym w koncepcji rozwoju terytorialnego są działające na określonym obszarze zrzeszenia skupiające przedstawicieli trzech głównych sektorów gospodarki – publicznego, pozarządowego i prywatnego (nazywane w literaturze grupami partnerskimi, partnerstwami terytorialnymi, a w dokumentach programów wspierających - lokalnymi grupami działania). Zasięg działania organizacji jest wyznaczany oddolnie w ramach negocjacji na poziomie lokalnym (gminnym), przez nawiązywanie współpracy jednostek administracyjnych gmin oraz lokalnych podmiotów i mieszkańców tych gmin. Musi być to obszar spójny terytorialnie (wszystkie gminy muszą do siebie przylegać granicami) i cechować się jakąś szczególną cechą (czynnikiem identyfikującym grupę) jako region typu homogenicznego. W przypadku LGD będącej przedmiotem ewaluacji jest to obszar nizinny w dorzeczu rzek Prosną i Wartą. Tak wyznaczony w wyniku oddolnych negocjacji obszar działania nie musi pokrywać się z wyższymi podziałami administracyjnymi (na powiaty i województwa). Zrzeszenie tworzy strategię rozwoju obszaru (LSR) określając główne cele rozwoju i otrzymuje publiczne środki finansowe na realizację działań, które mają sprzyjać realizacji określonych wspólnie celów.⁵ Rok 2009 był przełomowym rokiem, jeśli mowa o wdrażaniu działania Osi 4 – Leader programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. W wyniku ogłoszonych na terenie każdego województwa konkursów na terenie całego kraju (Polski) dokonano wyboru 338 lokalnych grup działania (LGD) do realizacji opracowanych przez nie lokalnych strategii rozwoju. Na działanie to łącznie rozdysponowano kwotę ok. 3 mld zł. Lokalnymi strategiami rozwoju objęto prawie 17 milionów osób, co daje 91% ludności kwalifikującej się do podejścia Leader. Obszar objęty lokalnymi strategiami rozwoju to prawie 280 tysięcy km², co stanowi 93 % powierzchni kwalifikującej się do podejścia Leader.

Wybranie lokalnych grup działania do realizacji lokalnych strategii rozwoju a w efekcie podpisanie z nimi umów o warunkach i sposobie realizacji lokalnych strategii rozwoju, w których zostały określone prawa i obowiązki stron w zakresie warunków

⁵ M. Furmankiewicz, Ewaluacja wskaźników oddziaływania Lokalnej Strategii Rozwoju obszaru „Między Prosną a Wartą” – badanie stanu początkowego, Wrocław 2011 str. 5.

i sposobu realizacji LSR stanowiących integralną część podpisanych umów to był pierwszy krok we wdrażaniu inicjatywy Leader. W ramach podpisanych umów, każdej lokalnej grupie działania został przydzielony limit środków na działanie Osi 4 Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, który jest uzależniony od liczby mieszkańców obszaru objętego LSR. Również „Między Prosną a Wartą” – Lokalna Grupa działania została wybrana do realizacji opracowanej strategii rozwoju. 18 czerwca 2009 roku Zarząd Stowarzyszenia "Między Prosną a Wartą" - Lokalna Grupa Działania podpisał Umowę o Warunkach i Sposobie Realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju z Samorządem Województwa Łódzkiego. Od tego dnia LSR przygotowana w 2008 r. w ramach licznych spotkań i konsultacji przez środowiska lokalne jest podstawowym dokumentem określającym cele rozwoju Lokalnej Grupy Działania „Między Prosną a Wartą”. Na etapie tworzenia LSR stwierdzono, że podstawową barierą rozwoju społeczno-ekonomicznego obszaru objętego działaniami LGD jest mała aktywność mieszkańców. W związku z powyższym uznano, że należy wspierać zarówno ekonomiczną, zawodową jak i społeczną aktywność mieszkańców, nie ingerując nadmiernie i nie próbując narzucać odgórnie kierunków tego rozwoju, bez wyznaczania odgórnego jednego kierunku. Niezbędnym elementem skutecznego procesu wdrożenia LSR jest jej monitoring i ewaluacja zapewniająca pozyskanie informacji na temat postępów działań, szczególnie w kontekście oczekiwanych efektów. W Lokalnej Strategii Rozwoju obszaru „Między Prosną a Wartą” określono następujące cele:

Cel ogólny

Budowanie aktywności społecznej i ekonomicznej mieszkańców

Cele szczegółowe

1) *Podnoszenie warunków życia mieszkańców poprzez poprawę stanu infrastruktury publicznej oraz rozwijanie kulturalnej, sportowej i społecznej aktywności mieszkańców oraz promocję oferty turystycznej regionu.*

W ramach celu szczegółowego 1 określono następujące przedsięwzięcia:

- „Czas wolny nie stracony” – realizacja przedsięwzięć kulturalnych, społecznych oraz sportowych (przedsięwzięcie A).
- Rozbudowa bazy sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej (przedsięwzięcie B).
- „Czym chata bogata...” - budowa oferty turystycznej i promocja regionu (przedsięwzięcie C).

2) *Wsparcie i rozwój przedsiębiorczości oraz podnoszenie ekonomicznej aktywności mieszkańców.*

W ramach celu szczegółowego 2 określono następujące przedsięwzięcia

- „Od mikro do makro”- program rozwoju mikroprzedsiębiorstw obszaru „Między Prosną a Wartą” (przedsięwzięcie D).
- Pobudzenie aktywności ekonomicznej mieszkańców (przedsięwzięcie E).

Istotnym elementem przygotowanej strategii była tzw. matryca logiczna określająca, jakie wartości wskaźników są postulowane do osiągnięcia w wyniku działań podejmowanych przez LGD i lokalne organizacje realizujące przedsięwzięcia dofinansowywane ze środków publicznych w ramach funduszy małych projektów w Osi 4 LEADER PROW. Na kolejnych stronach w tabeli nr 1 przedstawiono zapisy strategii dotyczące realizacji celów ogólnych (pominięto zapisy dotyczące ewaluacji szczegółowo wymienionych przedsięwzięć). Zapisy oznaczone szarym wypełnieniem („*Cel ogólny: Budowanie aktywności społecznej i ekonomicznej mieszkańców*”) są przedmiotem ewaluacji niniejszego opracowania.

Tab. 1. Fragment matrycy logicznej określającej wskaźniki realizacji celów strategii LGD (zapisy oryginalne z LSR)

Lp.	LOGIKA INTERWENCJI:	Wskaźniki	Źródła informacji	Założenia/ryzyka
	• cele ogólne • cele szczegółowe • produkty	• oddziaływania • rezultatu • produktu		
	Cel ogólny: Budowanie aktywności społecznej i ekonomicznej mieszkańców	• Do 2015r. wzrost liczby osób deklarujących zadowolenie z warunków życia – o 4% w stosunku do roku 2011 • Do 2015r. wzrost liczby osób deklarujących swój udział w różnych formach aktywności społecznej i ekonomicznej mieszkańców obszaru „Między Prosną a Wartą” – o 4% w stosunku do roku 2011	Ankietyzacja obszaru „Między Prosną a Wartą” (2011 r., 2015r.)	Wskaźniki te mogą nie zostać osiągnięte ze względów niezależnych od LGD, np. zmiana sytuacji na rynku pracy, zmiana zasad funkcjonowania opieki społecznej, zdrowotnej i systemu edukacji, co z pewnością w opinii respondentów będzie mieć wpływ na warunki życia. Wpływ na realizację wskaźników oddziaływania będzie mieć również fakt czy w 2015 roku będą już dostępne środki z nowego okresu programowania, w przypadku ich braku może się okazać, iż mniejsza liczba mieszkańców zadeklaruje swój udział w różnych formach aktywności społecznej i ekonomicznej ze względu na niesprzyjające takiej aktywności

				warunki. <i>(Zapis oryginalny ze strategii)</i>
	Cel szczegółowy I.1: Podniesienie warunków życia mieszkańców poprzez poprawę stanu infrastruktury publicznej oraz rozwijanie kulturalnej, sportowej i społecznej aktywności mieszkańców oraz promocja oferty turystycznej regionu.	Liczba uczestników przeprowadzonych przedsięwzięć kulturalnych, społecznych, szkoleniowych oraz sportowych – 10000 do końca roku 2015 • Wzrost liczby osób korzystających z wybudowanych, wyremontowanych, zmodernizowanych lub wyposażonych obiektów infrastruktury publicznej lub z zagospodarowanych przestrzeni publicznych - o 10% do końca roku 2015 • Nakład opracowanych publikacji wydanych w formie tradycyjnej lub elektronicznej – 20 000 szt. do końca roku 2015 • Liczba uczestników wydarzeń, podczas których promowany był obszar działania LGD oraz LSR – 30 000 do końca roku 2015	Ankieta monitorująca postęp w realizacji LSR lub dane własne LGD w odniesieniu do zadań realizowanych przez LGD • Ankieta monitorująca postęp w realizacji LSR lub dane własne LGD w odniesieniu do zadań realizowanych przez LGD • Ankieta monitorująca postęp w realizacji LSR lub dane własne LGD w odniesieniu do zadań realizowanych przez LGD • Ankieta monitorująca postęp w realizacji LSR lub dane własne LGD w odniesieniu do zadań realizowanych przez LGD	Przedsięwzięcia: A, B i C: Wskaźniki te mogą nie zostać osiągnięte ze względów niezależnych od LGD, np. zmiana sytuacji na rynku pracy, zmiana zasad funkcjonowania opieki społecznej, zdrowotnej i systemu edukacji, zmiany struktury demograficznej. Wpływ na realizację wskaźników rezultatu będzie mieć również fakt czy w 2015 roku będą już dostępne środki z nowego okresu programowania.

	Cel szczegółowy I.2: Wsparcie i rozwój przedsiębiorczości oraz podnoszenie ekonomicznej aktywności mieszkańców	• Liczba utworzonych miejsc pracy – 6 do końca roku 2015 • Liczba uczestników szkoleń, warsztatów, seminariów i innych przedsięwzięć w zakresie zdobywania nowych kwalifikacji oraz propagowania aktywności zawodowej i ekonomicznej – 150 do końca roku 2015	• Ankieta monitorująca postęp w realizacji LSR • Ankieta monitorująca postęp w realizacji LSR lub dane własne LGD w odniesieniu do zadań realizowanych przez LGD	Przedsięwzięcia: D i E. Wskaźniki te mogą nie zostać osiągnięte ze względów niezależnych od LGD, np. zmiana sytuacji na rynku pracy, zmiana zasad funkcjonowania opieki społecznej, zdrowotnej i systemu edukacji, zmiany struktury demograficznej. Wpływ na realizację wskaźników rezultatu będzie mieć również fakt czy w 2015 roku będą już dostępne środki z nowego okresu programowania.
--	---	--	---	---

Źródło: Lokalna Strategia Rozwoju „Między Prosną a Wartą”, Wieruszów, wersja marzec 2014r.

2. Podstawowa charakterystyka wybranych cech opisujących aktywność społeczno-ekonomiczną mieszkańców obszaru LGD

2.1. Zmiany liczby ludności gmin LGD

Obszar „Między Prosną a Wartą” – Lokalna Grupa Działania obejmuje 7 gmin wiejskich (tj. Bolesławiec, Czastary, Galewice, Klonowa, Lututów, Łubnice i Sokolniki) oraz 1 gminę miejsko-wiejską tj. Wieruszów. Na dzień 31 grudnia 2014 roku obszar zamieszkiwało ponad 45 158 osób, w tym miasto Wieruszów 8 653 osoby. Poza Gminą Wieruszów gminami o największym zaludnieniu były gm. Sokolniki (4,8 tys. mieszkańców) i Lututów (4,6 tys. mieszkańców). Można zaobserwować, iż na terenie objętym Lokalną Strategią Rozwoju „Między Prosną a Wartą” mamy do czynienia procesami wyludniania się terenu. Proces ten na przestrzeni lat 2006-2010 można powiązać z procesami migracyjnymi uwarunkowanymi ekonomicznie, gdyż generalnie w latach tych przyrost naturalny w Polsce miał tendencje wzrostowe. Natomiast w kolejnych latach proces jest typowy, związany z ujemnym przyrostem naturalnym w Polsce.

Tab. 2. Liczba ludności (według faktycznego miejsca zamieszkania) w gminach LGD na przestrzeni lat.

L.P.	Gmina	Typ gminy	Powierzchnia gminy (w km ²)	Liczba ludności w roku: (stan na 31 grudnia)			
				2006	2010	2011	2014
1	Bolesławiec	wiejska	64	4 135	4 115	4 096	4 072
2	Czastary	wiejska	63	4 012	3 971	3 983	3 953
3	Galewice	wiejska	136	6 194	6 229	6 254	6 248
4	Klonowa	wiejska	95	3 051	3 017	2 985	2 962
5	Lututów	wiejska	76	4 724	4 692	4 673	4 645
6	Łubnice	wiejska	61	4 196	4 162	4 134	4 131
7	Sokolniki	wiejska	80	4 899	4 894	4 883	4 872
8	Wieruszów	miejsko - wiejska	97	14 109	14 402	14 349	14 275
Razem			672	45 320	45 482	45 357	45 158

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.2. Wybrane informacje o aktywności społecznej wg danych GUS.

Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego ze względu na ograniczone ich zasoby oraz ich wybiórczość nie można w pełni zbadać aktywności społecznej mieszkańców. Nie mniej jednak statystyki te pozwalają choćby w przybliżeniu określić tendencje w tym zakresie na danym terenie. Korzystając z takich informacji GUS jak liczba kół zainteresowań oraz ilość członków tych kół należy mieć świadomość, iż dane te obejmują jedynie publiczne ośrodki kultury, przez co oczywistym jest, iż w statystykach tych pominięte zostały kluby działające przy organizacjach pozarządowych, wszelka społeczna działalność klubów czyli wszystkie tego rodzaju działania realizowane poza sektorem publicznym.

Według danych GUS koła i kluby w roku 2009 istniały w 6 na 8 gmin LGD, natomiast w roku 2014 liczba gmin z działającymi klubami tego typu zmalała do 5. Niemniej jednak kierunek zmiany w tym zakresie na obszarze badanej LGD jest dodatni gdyż ilość tego typu grup wzrosła z 16 (w roku 2007) do 21 (w roku 2014). Znaczący wzrost aktywności społecznej w formie klubów/kół w roku 2014 można powiązać z organizowanymi w latach 2010-2014 w ramach działania 4.13 „wdrażanie lokalnej strategii rozwoju” PROW 2007-2013 (Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013) naborami wniosków na tzw. „małe projekty”. W ramach tego typu projektów na badanym terenie realizowane były m.in.: zajęcia edukacyjne na terenie Gminy Czastary, szkolenia dzieci i młodzieży w zakresie piłki nożnej i tenisa stołowego oraz zajęcia rekreacyjne na basenie, zajęcia rekreacyjne dla emerytów i rencistów z obszaru LSR, zajęcia z karate/kick-boxingu dla osób zamieszkujących na obszarze objętym LSR oraz warsztaty wokalne, muzyczne i literackie itp.

Tab. 3. Ilość kół (klubów) zainteresowań oraz liczba członków tych grup działających przy publicznych domach kultury

L.P.	Gmina	Koła (kluby)				Członkowie kół (klubów)			
		2007 r.	2009 r.	2011 r.	2014 r.	2007 r.	2009 r.	2011 r.	2014 r.
1	Czastary	4	3	1	6	82	70	35	84
2	Galewice	3	6	3	6	45	105	80	83
3	Klonowa	1	0	0	0	20	0	0	0
4	Lututów	7	1	1	4	138	15	15	43
5	Sokolniki	0	1	2	2	0	70	75	72
6	Wieruszów	1	1	2	3	14	9	261	262
Razem		16	12	9	21	299	269	466	544

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W ostatnim analizowanym roku największą liczbą istniejących kół mogły się pochwalić Gminy: Czastary i Galewice (6 kół/klubów), natomiast największą liczbę członków istniejących grup odnotowano w Gminie Wieruszów.

Tab. 4. Koła (kluby) zainteresowań działające przy publicznych domach kultury w roku 2014 według rodzaju.

L.P.	Gmina	Kluby/koła					
		ogółem	W tym:				
			taneczne	informatyczne	plastyczne	turystyczne i sportowo - rekreacyjne	seniora
1	Czastary	6	2	1	1	1	1
2	Galewice	6	1	1	1	3	0
3	Klonowa	0	0	0	0	0	0
4	Lututów	4	1	0	1	1	1
5	Sokolniki	2	0	0	0	0	1
6	Wieruszów	3	1	0	1	0	0
Razem		21	5	2	4	5	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tab. 5. Liczba członków Kół (klubów) zainteresowań według ich rodzaju działające przy publicznych domach kultury w roku 2014.

L.P.	Gmina	Członkowie					
		ogółem	W tym:				
			taneczne	informatyczne	plastyczne	turystyczne i sportowo - rekreacyjne	seniora
1	Czastary	84	12	6	8	24	34
2	Galewice	83	20	10	8	45	0
3	Klonowa	0	0	0	0	0	0
4	Lututów	43	15	0	10	8	10
5	Sokolniki	72	0	0	0	0	60
6	Wieruszów	262	18	0	19	0	0
Razem		544	65	16	45	77	104

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na badanym obszarze w roku 2014 istniało 5 kół tanecznych oraz 5 kół turystycznych bądź

sportowo- rekreacyjnych. Ponadto funkcjonowały również koła: informatyczne, plastyczne oraz seniora. Ostatnia z wymienionych form aktywności społecznej cieszyła się największym zainteresowaniem, członkami klubów seniora w opisywanym roku były 104 osoby. Ponadto stosunkowo dużą liczbę członków zrzeszały koła turystyczne i sportowo-rekreacyjne oraz taneczne.

Tab. 6. Ilość zespołów artystycznych oraz liczba członków tych zespołów działających przy publicznych domach kultury.

L.P.	Gmina	Zespoły artystyczne				Członkowie zespołów artystycznych			
		2007	2009	2011	2014	2007	2009	2011	2014
1	Bolesławiec	2	2	0	0	48	43	0	0
2	Czastary	5	5	5	5	54	59	62	48
3	Galewice	3	3	3	3	60	60	43	58
4	Klonowa	7	5	6	10	53	48	74	101
5	Lututów	2	2	2	2	30	30	20	17
6	Sokolniki	0	4	2	2	0	75	26	24
7	Wieruszów	2	1	4	2	13	11	38	46
Razem		21	22	22	24	258	326	263	294

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ponadto na badanym obszarze na przestrzeni lat 2007-2014 funkcjonowało od 21 do 24 zespołów artystycznych (m.in. teatralnych, muzyczno-instrumentalnych, folklorystycznych, wokalnych oraz tanecznych) z liczbą ich członków oscylująca w granicach 250 – 300 osób. Należy zauważyć, że w roku 2014 na badanym obszarze istniały 24 takie zespoły. W aktywność społeczną zorganizowaną w formie zespołów artystycznych zaangażowali się mieszkańcy 7 z 8 gmin należących do „Między Prosną a Wartą” – Lokalna Grupa Działania. Statystyki GUS wskazują, iż brak takiej aktywności występuje na terenie Gminy Łubnice.

W odniesieniu do liczby imprez organizowanych z udziałem publicznych domów kultury statystyki GUS odnotowały je w 7 gminach LGD. Ich ogólna liczba na terenie LGD wzrosła z 218 imprez w 2007 r. do 261 w 2014 r. Wzrost liczby organizowanych imprez nie ma jednak przełożenia na liczbę uczestników takich imprez. Na przestrzeni lat na terenie objętym Lokalną Strategią Rozwoju „Między Prosną a Wartą” zaobserwowano 10% spadek liczby uczestników imprez. Spadek ten w głównej mierze dotyczy Gminy Wieruszów,

w której liczba organizowanych imprez, a co się z tym wiąże również liczba uczestników tych imprez zmalała o ok. 50 %. W pozostałych gminach będących członkami LGD zaobserwowano raczej wzrost wskaźników lub ich stagnację.

Tab. 7. Działalność domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic – imprezy ogółem w gminach LGD.

L.P.	Gmina	Liczba imprez			
		2007	2009	2011	2014
1	Bolesławiec	10	6	7	16
2	Czastary	38	43	10	49
3	Galewice	27	40	23	81
4	Klonowa	6	6	98	9
5	Lututów	32	35	42	28
6	Sokolniki	5	26	24	26
7	Wieruszów	100	76	103	52
Razem		218	232	307	261

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Działalność domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic – uczestnicy imprez ogółem w gminach LGD.

L.P.	Gmina	Liczba uczestników imprez			
		2007	2009	2011	2014
1	Bolesławiec	830	1 700	1080	3 250
2	Czastary	7 610	5 850	1900	6 150
3	Galewice	2 450	6 900	2140	6 150
4	Klonowa	1 200	1 030	4750	1 660
5	Lututów	1 640	2 500	3500	3 900
6	Sokolniki	5 000	3 140	3700	5 410
7	Wieruszów	22 100	15 650	21100	10 070
Razem		40 830	36 770	38 170	36 590

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.3. Wybrane informacje o aktywności ekonomicznej wg danych GUS

Jednym z podstawowych mierników aktywności ekonomicznej jest aktywność zawodowa mieszkańców mierzona m.in. liczbą pracujących. Dane GUS pozwalają ustalić liczbę pracujących, jednakże w statystyce tej została pominięta spora grupa osób zatrudnionych m.in. w: jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, kościołach (duchownych) oraz w organizacjach, fundacjach i związkach oraz podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Z danych GUS wynika, iż na badanym terenie w latach 2008 - 2013 mamy do czynienia ze wzrostem liczby pracujących. Niestety nie jest możliwym wskazanie liczby osób pracujących na terenie LGD w roku 2014, gdyż w statystykach GUS nie są jeszcze dostępne takie dane.

Tab. 9. Pracujący w głównym miejscu pracy w latach: 2008, 2010, 2011 oraz 2013 na obszarze gmin należących do LGD.

L.P.	Gmina	Liczba pracujących w roku:			
		2008	2010	2011	2013
1	Bolesławiec	284	388	409	469
2	Czastary	362	374	366	372
3	Galewice	832	980	953	894
4	Klonowa	173	168	184	221
5	Lututów	497	521	556	585
6	Łubnice	443	418	439	476
7	Sokolniki	1 601	1 578	1 598	1 694
8	Wieruszów	4 287	4 145	4 290	4 495
Razem		8 479	8 572	8 795	9 206

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wzrost liczby osób pracujących zaobserwowano we wszystkich 8 gminach objętych ewaluowaną LSR. Wzrost ten w roku 2013 na terenie LGD wynosił ok. 8.5 % w odniesieniu roku 2008 (2008 r. – to rok poprzedzający uruchomione środki w ramach Osi 4 PROW 2007-2013 – LEADER). Największy poziom wzrostu liczby osób pracujących odnotowano na

terenie Gminy Bolesławiec, gdzie wzrost ten sięgnął poziomu 65%, duży wzrost dotyczył również Gmin Klonowa (wzrost rzędu 28%) i Lututów (wzrost rzędu 18%). W pozostałych gminach należących do „Między Prosną a Wartą” – Lokalna Grupa Działania poziom wzrostu oscylował w granicach liczb jednocyfrowych.

Wzrost liczby pracujących na badanym obszarze może wynikać z poprawy sytuacji na rynku pracy oraz wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców. Na terenie Województwa łódzkiego na przestrzeni lat 2008-2013 odnotowano wzrost liczby miejsc pracy o ok 70 tys. Natomiast w latach 2008-2014 wzrosła liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON. Wzrost nastąpił w każdej gminie LGD i sięgnął w roku 2014 poziomu 11% w odniesieniu do roku 2008, przy czym największy poziom wzrostu odnotowano na terenie Gminy Galewice (wzrost rzędu 26 %).

Tab. 10. Podmioty gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON w gminach LGD w latach: 2009, 2010, 2011 i 2014.

L.P.	Gmina	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w roku:				Przyrost liczby podmiotów w roku 2014 w odniesieniu do roku 2008 (%)
		2009	2010	2011	2014	
1	Bolesławiec	290	308	315	317	9%
2	Czastary	254	257	253	267	5%
3	Galewice	313	343	343	394	26%
4	Klonowa	120	127	134	142	18%
5	Lututów	295	328	313	341	16%
6	Łubnice	248	264	276	295	19%
7	Sokolniki	293	319	322	335	14%
8	Wieruszów	1 502	1 540	1 522	1 585	6%
Razem		3 315	3 486	3 478	3 676	11%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Prezentowane wyżej statystyki w zakresie liczby pracujących oraz liczby podmiotów gospodarczych nie obrazuje w pełni istniejącej sytuacji na rynku pracy, gdyż pomija grupę osób pracujących oraz podejmujących działalność gospodarczą na tzw. „czarno”, nie ujętych w statystykach Głównego Urzędu Statystycznego. Niemniej jednak wzrost liczby osób pracujących oraz wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na przestrzeni lat wskazuje na wzrost aktywności ekonomicznej mieszkańców terenu objętego działalnością LGD.

Istotnym miernikiem aktywności zawodowej jest również liczba osób bezrobotnych. Wyższe wskaźniki bezrobocia świadczą o zmniejszającej się aktywności zawodowej mieszkańców natomiast spadek tego wskaźnika wskazuje na wzrost aktywności ekonomicznej mieszkańców. Bezrobocie rejestrowane nie obejmuje ukrytego bezrobocia na wsi, które nadal jest poważnym problemem na obszarze LGD, podobnie jak pozostawanie bez pracy przez okres dłuższy niż 12 miesięcy, co grozi trwałym wykluczeniem z rynku pracy. Większość miejsc pracy tworzą tzw. małe i średnie firmy prywatne⁶. Zgodnie z zapisami lokalnej strategii rozwoju, liczba miejsc pracy, szczególnie w zawodach pozarolniczych na obszarach wiejskich LGD jest nadal zbyt mała w stosunku do potrzeb, o czym świadczy utrzymujące się bezrobocie.

Tab. 11. Udział bezrobotnych zarejestrowanych (%) w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

L.P.	Gmina	Rok			
		2008	2010	2011	2014
1	Bolesławiec	6,1	6,8	7,1	4,0
2	Czastary	7,2	8,5	7,8	6,3
3	Galewice	6,5	8,0	8,1	6,4
4	Klonowa	6,8	4,3	5,1	5,7
5	Lututów	7,2	6,9	7,7	6,2
6	Łubnice	6,2	6,6	6,7	4,2
7	Sokolniki	6,4	7,5	7,3	5,9
8	Wieruszów	7,4	8,5	8,7	6,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jak można zaobserwować na podstawie danych zawartych w tabeli 11 na całym obszarze lokalnej grupy działania można zaobserwować znaczący spadek poziomu bezrobocia. Sytuacja ta koreluje z wcześniejszą analizą liczby osób pracujących na badanym obszarze.

Zestawione dane w zakresie liczby pracujących, liczby podmiotów gospodarczych oraz poziomu bezrobocia wskazują na znaczący wzrost przedsiębiorczości wśród mieszkańców

⁶ Lokalna Strategia Rozwoju „Między Prosną a Wartą”, Wieruszów, wersja marzec 2014r, str. 28.

gmin powiatu wieruszowskiego oraz Gminy Klonowa. Na badanym terenie następuje stały wzrost liczby pracujących oraz liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON. Ponadto zjawiskom tym towarzyszy spadek poziomu bezrobocia w roku 2014 w stosunku do roku 2011, w którym przeprowadzona została ankieta w ramach ewaluacji wskaźników oddziaływania Lokalnej Strategii Rozwoju obszaru „Między Prosną a Wartą” – badanie stanu początkowego. Na podstawie przedstawionych danych można wnioskować, iż w zakresie ewaluowanych wskaźników oddziaływania - liczby osób deklarujących swój udział w różnych formach aktywności społecznej i ekonomicznej mieszkańców obszaru "Między Prosną a Wartą" (w części dotyczącej aktywności ekonomicznej) na przestrzeni lat 2011-2014 nastąpiła zmiana w pożądanym - określonym w LSR „Między Prosną a Wartą” kierunku tj. wzrost wskaźnika. Nie mniej jednak ze względu na ograniczone zasoby danych Głównego Urzędu Statystycznego w celu określenia dokładnej wartości wskaźnika koniecznym jest przeprowadzenie ankietyzacji mieszkańców badanego obszaru.

Reasumując, działania aktywizujące prowadzone przez „Między Prosną a Wartą” – Lokalna Grupa Działania w szczególności realizacja operacji w ramach działania 4.13 „wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” PROW na lata 2007-2013 były cennym wsparciem dla rozwoju społeczno-ekonomicznego obszaru, cechującego się w latach poprzedzających wdrażanie inicjatywy LEADER (rozdanie środków 2007-2013) ujemnym saldem migracji o charakterze ekonomicznym i wzrostem udziału zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

3. Metodyka badań i materiały źródłowe

Zgodnie z założeniami Umowy o warunkach i sposobie realizacji lokalnej strategii rozwoju nr 6933-UM05800005/09 z dnia 18 czerwca 2009 roku (z późniejszymi zmianami) „Między Prosną a Wartą” - Lokalna Grupa Działania (LGD) zobowiązana jest do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) na warunkach z umowy, ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wsparciu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich z dnia 23 maja 2008. § 3 ust. 4 oraz § 5 pkt 22 wyżej wymienionej umowy zobowiązują lokalną grupę działania do osiągnięcia wynikającego z LSR celu ogólnego, którym jest „Budowanie aktywności społecznej i ekonomicznej mieszkańców” oraz monitorowania realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju. Zgodnie z założeniami Lokalnej Strategii Rozwoju "Między Prosną a Wartą" przewiduje się, iż cel główny LSR będzie mierzony z wykorzystaniem 2 wskaźników oddziaływania, które mają być osiągnięte w latach 2011-2015 r.:

1) wzrost liczby osób deklarujących zadowolenie z warunków życia - o 4% w stosunku do roku 2011;

2) wzrost liczby osób deklarujących swój udział w różnych formach aktywności społecznej i ekonomicznej mieszkańców obszaru "Między Prosną a Wartą" - o 4% w stosunku do roku 2011.

Jako źródło informacji do zmierzenia wyżej wymienionych wskaźników zaplanowano przeprowadzenie dwóch badań ankietowych obszaru „Między Prosną a Wartą”. Pierwsze z badań zostało przeprowadzone w końcu roku 2011 r., a jego celem było pozyskanie danych statystycznych opisujących stan wyjściowy aktywności społecznej i ekonomicznej mieszkańców oraz ich zadowolenia z jakości (warunków) życia, niedostępnych w statystykach publicznych GUS. Wartości początkowe wskaźników określonych w Lokalnej Strategii Rozwoju przedstawiono w tabeli 1.

Następnie na połowę roku 2015 zaplanowano ponowne przeprowadzenie badań celem określenia zmian aktywności i zadowolenia z warunków życia, jakie zaszły w wyniku działań LGD (w tym w wyniku wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju). „Między Prosną a Wartą” – Lokalna Grupa Działania w latach 2009 – 2015 wdrażała LSR na obszarze 8 gmin (tj. 7 z terenu Powiatu Wieruszowskiego: Gmina Bolesławiec, Gmina Czystary, Gmina Galewice, Gmina Lututów, Gmina Łubnice, Gmina Sokolniki i Gmina Wieruszów oraz 1 Gminy z terenu Powiatu Sieradzkiego – Gmina Klonowa).

Tab. 12. Główne wyniki ewaluacji aktywności społeczno-ekonomicznej mieszkańców LGD w 2011 r. na podstawie badań ankietowych.

Wskaźnik zbiorczy	Wartość wskaźnika wg badań ankietowych
Udział osób biorących w 2011 roku udział w zorganizowanych formach działalności społecznej	48%
Udział osób, które podejmowały jakąkolwiek aktywność ekonomiczną w celach zarobkowych w 2011 r.	61%
Udział osób zadowolonych ze swoich warunków życia w LGD w 2011 r.	74%

Źródło: dr Marek Furmankiewicz „Ewaluacja wskaźników oddziaływania Lokalnej Strategii Rozwoju obszaru „Między Prosną a Wartą” – badanie stanu początkowego”, Wrocław 2011, str. 31.

W okresie od 2010 do 2014 roku LGD prowadziła 18 naborów wniosków o przyznanie pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, oś 4 LEADER, działanie 4.1/413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju. Do biura wpłynęło łącznie 189 wniosków, z czego aż 105 uzyskało dofinansowanie (zostało podpisanych 105 umów przyznania pomocy, w tym kilkanaście pozostaje nadal w rozliczeniu). Nabory były prowadzone w ramach 4 rodzajów operacji tj. operacje:

- które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” dofinansowanie uzyskało 13 wniosków;
- które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania "Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw" zawarto 1 umowę;
- które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania "Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej" zawartych zostało 6 umów;
- które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach Osi 3, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi, tzw. małych projektów dofinansowanie uzyskało 85 wniosków.

Zrealizowane w ramach ogłoszonych naborów operacje, jak również zrealizowany przez LGD projekt współpracy pt. „Szlakiem Zabytków Lokalnych Atrakcji Kulturowych” powinny spowodować zmianę aktywności i zadowolenia z warunków życia społeczeństwa lokalnego, której rozmiar zostanie zmierzony w wyniku przeprowadzenia 2 badań.

Ze względu na ograniczenia finansowe koszty obu badań ewaluacyjnych miały być ograniczone do kosztu około kilkunastu złotych na 1 ankietę. Ograniczenia budżetowe i brak dostępu do bazy adresowej PESEL (ze względu na zapisy ustawy o ochronie danych osobowych) mieszkańców LGD nie pozwalały na realizację standardowych badań opartych na reprezentatywnej próbie losowej.

Zgodnie z powyższymi ustaleniami przygotowano założenia bezpośrednich badań kwestionariuszowych (ankiety wypełniane przez przeszkolonych ankierów w trakcie rozmowy z respondentami w terenie), przyjmując za podstawę próbę kwotową proporcjonalną do liczby pełnoletnich mieszkańców LGD w poszczególnych gminach, wieku i płci mieszkańców według danych Głównego Urzędu Statystycznego w dniu 31.12.2013 r. Ze względów technicznych (brak możliwości wydzielenia grupy wiekowej 18-19 lat z grupy 15-19 lat w tzw. banku danych lokalnych GUS), przyjęto najmłodszą grupę wiekową wg dostępności tych danych a więc 15-19 lat. W wyniku zestawienia danych statystycznych GUS grupę mieszkańców w wieku 15 lat i więcej, podlegającą badaniom, ustalono na 38 022 osoby. Dopasowując się do ograniczeń kwotowych ustalono więc konieczność przebadania próby 1/181 (1 na 181 mieszkańców), co dało wynik 210 osób koniecznych do przebadania w metodycznej próbie kwotowej (zestawienia danych przedstawiono w tabelach 2 i 3).

Ze względu na ograniczenia budżetowe oraz brak dostępu do szczegółowych danych dotyczących adresów, wieku i płci mieszkańców nie było możliwe przygotowanie metodycznej próby losowej. Stąd dla zwiększenia jakości próby kwotowej ustalono, że będzie ona proporcjonalna do liczby mieszkańców, struktury wieku i płci, wg gmin wiejskich oraz miejskiego i wiejskiego obszaru statystycznego gminy miejsko-wiejskiej Wieruszów. Tego typu metodyka zwiększa jakość próby (Babbie 2004; Furmankiewicz i Królikowska 2010). Obliczone liczby osób w danym wieku, z którymi należy przeprowadzić badania kwestionariuszowe, zestawiono w tabeli 4.

Ze względu na niewielkie środki przeznaczone na badania kwestionariuszowe i konieczność ograniczenia kosztów podróży, badania ograniczono do losowo wybranych sołectw, ustalając maksymalnie 10 osobową wiązkę realizacyjną na sołectwo. Losowanie przeprowadzono oddzielnie dla każdej gminy. Liczbę losowanych sołectw ustalono jako iloraz liczby osób przypadających w danym sołectwie do przebadania i liczby 10 (maksymalna liczba osób badanych w danym sołectwie). Tabela 5 przedstawia wyniki przeprowadzonego losowania sołectw.

Tab.13. Dane źródłowe GUS dotyczące liczby osób w poszczególnych przedziałach wiekowych, w wieku 15 lat i więcej lat w gminach badanej LGD „Między Prosną a Wartą” w dniu 31.12.2013 r. Oznaczenia: „O” – ogółem; „M” – w tym mężczyźni; „K” – w tym kobiety.

Gmina	ogółem 2013			15-19			20-24			25-29			30-34			35-39			40-44			45-49		
	O	M	K	O	M	K	O	M	K	O	M	K	O	M	K	O	M	K	O	M	K	O	M	K
Klonowa	2 982	1 464	1 518	216	97	119	247	120	127	213	108	105	219	116	103	193	98	95	194	103	91	198	111	87
Bolesławiec	4 079	2 074	2 005	238	126	112	287	142	145	317	170	147	292	167	125	289	145	144	287	160	127	287	143	144
Czastary	3 985	1 979	2 006	247	122	125	277	147	130	312	166	146	323	165	158	305	158	147	271	138	133	240	133	107
Galewice	6 198	3 086	3 112	409	211	198	491	240	251	459	243	216	488	243	245	463	267	196	461	230	231	381	211	170
Lututów	4 615	2 294	2 321	284	142	142	345	180	165	354	187	167	369	194	175	303	158	145	304	164	140	279	141	138
Łubnice	4 155	2 048	2 107	278	123	155	337	187	150	301	181	120	301	165	136	312	159	153	263	130	133	268	149	119
Sokolniki	4 890	2 436	2 454	329	165	164	342	204	138	344	188	156	385	190	195	397	189	208	336	188	148	307	169	138
Wieruszów - miasto	8 723	4 224	4 499	475	240	235	538	288	250	665	353	312	766	397	369	718	372	346	600	306	294	473	236	237
Wieruszów - wieś	5 615	2 781	2 834	387	203	184	456	234	222	392	181	211	429	222	207	455	225	230	401	204	197	393	206	187

50-54			55-59			60-64			65-69			70 i więcej			Ogółem 15 i więcej		
O	M	K	O	M	K	O	M	K	O	M	K	O	M	K	O	M	K
169	90	79	186	110	76	165	77	88	108	49	59	381	133	248	2 489	1 212	1 277
290	160	130	314	148	166	241	134	107	222	105	117	427	180	247	3 491	1 780	1 711
259	136	123	276	135	141	263	135	128	176	79	97	388	135	253	3 337	1 649	1 688
431	211	220	441	247	194	354	178	176	250	109	141	602	205	397	5 230	2 595	2 635
318	154	164	341	192	149	283	134	149	189	84	105	489	167	322	3 858	1 897	1 961
285	144	141	270	142	128	206	97	109	202	90	112	450	139	311	3 473	1 706	1 767
310	160	150	341	165	176	315	150	165	238	109	129	506	176	330	4 150	2 053	2 097
569	251	318	773	368	405	675	288	387	496	199	297	626	249	377	7 374	3 547	3 827
343	197	146	338	167	171	338	156	182	249	109	140	439	157	282	4 620	2 261	2 359
RAZEM															38 022	18 700	19 322

Źródło: Obliczenia własne na podstawie banku danych lokalnych GUS (www.stat.gov.pl)

Tab. 14. Liczba mieszkańców poszczególnych gmin w przyjętych do badań przedziałach wiekowych.

Zagregowane przedziały wiekowe							
Gmina (obszar statystyczny)	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i więcej	Ogółem 15 i więcej
Klonowa	463	432	387	367	351	489	2 489
Bolesławiec	525	609	576	577	555	649	3 491
Czastary	524	635	576	499	539	564	3 337
Galewice	900	947	924	812	795	852	5 230
Lututów	629	723	607	597	624	678	3 858
Łubnice	615	602	575	553	476	652	3 473
Sokolniki	671	729	733	617	656	744	4 150
Wieruszów - miasto	1 013	1 431	1 318	1 042	1 448	1 122	7 374
Wieruszów - wieś	843	821	856	736	676	688	4 620
Razem	6 183	6 929	6 552	5 800	6 120	6 438	38 022

Źródło: Obliczenia własne.

Tab. 15. Wymagana liczba wywiadów kwestionariuszowych, proporcjonalna do liczby osób w danym przedziale wiekowym obliczona dla każdej gminy (obliczone wartości zaokrąglono do liczb całkowitych).

Gmina (Obszar statystyczny)	Wymagany wiek respondenta							W tym:		Liczba sołectw	Nazwy wylosowanych sołectw
	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i więcej	Razem w Gminie	Mężczyźni	Kobiety		
Klonowa	2	2	2	2	2	3	13	6	7	2	Klonowa I, Owieczki
Bolesławiec	3	3	3	3	3	3	18	9	9	2	Mieleszyn, Żdżary
Czastary	3	4	3	3	3	3	19	9	10	2	Parcice, Radostów
Galewice	5	5	5	5	4	5	29	14	15	3	Galewice, Osiek, Spóle
Lututów	3	4	4	3	3	4	21	10	11	3	Augustynów, Huta, Lututów
Łubnice	3	3	3	3	3	4	19	9	10	2	Ludwinów, Wójcin
Sokolniki	4	4	4	3	4	4	23	11	12	3	Bagatelka, Sokolniki, Walichnowy
Wieruszów - miasto	6	8	7	6	8	6	41	20	21		Różne części miasta Wieruszów
Wieruszów - wieś	5	5	5	4	4	4	27	13	14	3	Kuźnica Skakawska, Mirków, Teklinów
CAŁA PRÓBA W LGD	34	38	36	32	34	36	210	101	109	20	

Źródło: Obliczenia własne.

Tab. 16. Lista sołectw i sołectwa wylosowane do badań w poszczególnych gminach LGD
(Wylosowane do badania sołectwa oznaczono **pogrubioną czcionką**).

GMINA	SOŁECTWA
Klonowa	Grzyb, Klonowa I , Klonowa II, Kuźnica Błońska, Kuźnica Zagrzebska, Leliwa, Lesiaki, Lipicze, Owieczki , Pawelce, Świątki.
Lututów	Augustynów , Chojny, Dobrosław, Dymki, Huta , Lututów-Jezopole, Kluski, Kłoniczki, Kol. Dobrosław-Brzozowiec, Kopaniny, Kozub, Lututów , Łęki, Lututów-Niemojew, Ostrycharze, Lututów- Piaski, Popielina, Swoboda, Świątkowice
Galewice	Biadaszki, Brzózki, Dąbie, Foluszczyki, Galewice , Galewice A, Gąszcze, Jeziorna, Kaski, Kaźmirów, Kolonia Osiek, Kużaj, Niwiska, Osiek , Osowa, Ostrówek, Pędziwiatry, Przybyłów, Rybka, Spóle , Węglewice, Żelazo
Sokolniki	Bagatelka , Góry, Kopaniny, Nowy Ochędzyn, Pichlice, Prusak, Ryś, Sokolniki , Stary Ochędzyn, Tyble, Walichnowy , Wiktorówek, Zdzierczyzna
Czastary	Czastary I, Czastary II, Jaworek, Józefów, Kąty Walichnowskie, Kniatowy, Krajanka, Krzyż, Parcice , Przywory, Radostów
Bolesławiec	Bolesławiec, Chotynin, Chróscin, Gola, Kamionka, Kolonia Bolesławiec-Chróscin, Mieleszyn , Piaski, Wiewiórka, Żdźary .
Łubnice	Andrzejów, Dietrzkowice, Kolonia Dietrzkowice, Ludwinów , Łubnice, Wójcin .
Wieruszów - wieś	Chobanin, Cieszęcin, Jutrków, Klatka, Kowalówka, Kuźnica Skakawska , Lubczyna, Mieleszynek, Mirków , Pieczyska, Polesie, Teklinów , Wyszaków.
Wieruszów- miasto	- cały obszar miasta (brak podziału)

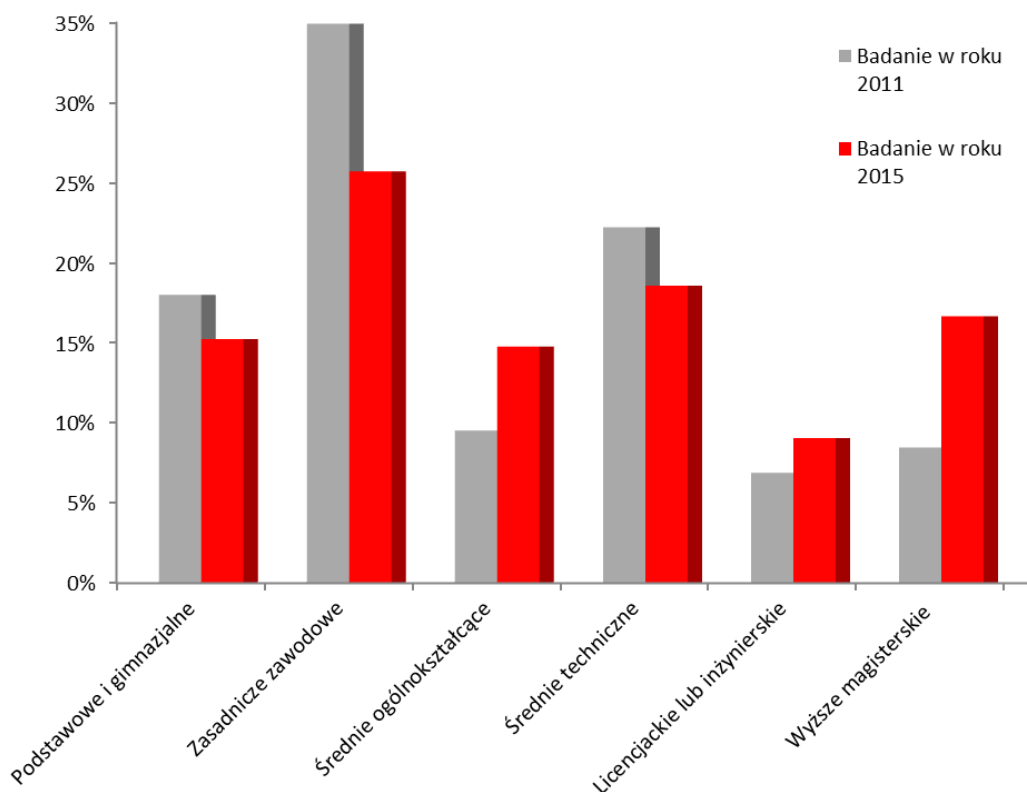
Źródło:

Obliczenia własne

4. Wyniki badań kwestionariuszowych

Zgodnie założeniami metodyki badawczej 8 ankietów (zatrudnionych na podstawie umowy o dzieło) w okresie od 6 do 22 maja 2015 roku przeprowadziło wywiady kwestionariuszowe (ankietowe) ze 210 respondentami. W badaniach zachowane zostały zadane struktury wieku i płci (wykonano wywiady z 101 mężczyznami oraz 109 kobietami). Założenia określone w metodyce badawczej wskazywały na konieczność zachowania ostrożności przez ankietów przy wyborze respondentów. Zalecano zwrócenie uwagi na to, żeby nie występowała nadreprezentatywność osób z pewnym wykształceniem (w szczególności wyższym). Zalecenia te dotyczyły zarówno badania przeprowadzonego w roku 2015 jak i w roku 2011.

Ryc. 2. Struktura wykształcenia respondentów w badanych próbach (w roku: 2011 i 2015).

Źródło: Opracowanie własne.

W badanej próbie zarówno w roku 2011 jak i 2014 najwięcej osób wykazało się wykształceniem zasadniczym zawodowym (66 osób, tj. 35% w roku 2011 oraz 54 osoby tj. 26% w roku 2015) i średnim technicznym (odpowiednio 42 osoby tj. 22% i 39 osób tj. 19%).

Liczną grupę respondentów pod względem liczebności stanowiły osoby w wykształceniu podstawowym i gimnazjalnym (odpowiednio 18 i 15 procent). Wykształcenie średnie ogólnokształcące zadeklarowało 18 osób (tj. 10% w badanej próbie) w roku 2011 oraz 31 osób (tj. 15%) w roku 2015. Osoby z wykształceniem wyższym magisterskim stanowiły 9% ankietowanych podczas badania w 2011 roku i 17% badanych w trakcie ankietyzacji w roku 2015. Najmniej liczebną grupę respondentów w trakcie obu badań stanowiły osoby z wykształceniem wyższym licencyjnym lub inżynierskim.

Tab. 17. Liczba i udział osób z określonym wykształceniem w próbach badawczych (w roku 2011 i 2015).

Wykształcenie	Badanie w roku 2011		Badanie w roku 2015	
	Liczba respondentów	% w próbie	Liczba respondentów	% w próbie
Podstawowe i gimnazjalne	34	18%	32	15%
Zasadnicze zawodowe	66	35%	54	26%
Średnie ogólnokształcące	18	10%	31	15%
Średnie techniczne	42	22%	39	19%
Licencyjne lub inżynierskie	13	7%	19	9%
Wyższe magisterskie	16	9%	35	17%
Razem	189	100%	210	100%

Źródło: Opracowanie własne.

Analizując poziom wykształcenia respondentów podczas obu badań można stwierdzić, iż obie badane próby są porównywalne.

4.1. Stan aktywności społecznej mieszkańców – wyniki badań

W roku 2015 wśród 210 ankietowanych mieszkańców obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju „Między Prosną a Wartą” 68% (tj. 144 osoby) zadeklarowało prowadzenie jakiegokolwiek działalności społecznej lub politycznej, podczas gdy w roku 2011 aktywność taką zadeklarowało 48%. Osoby ankietowane najczęściej wskazywały, że działają:

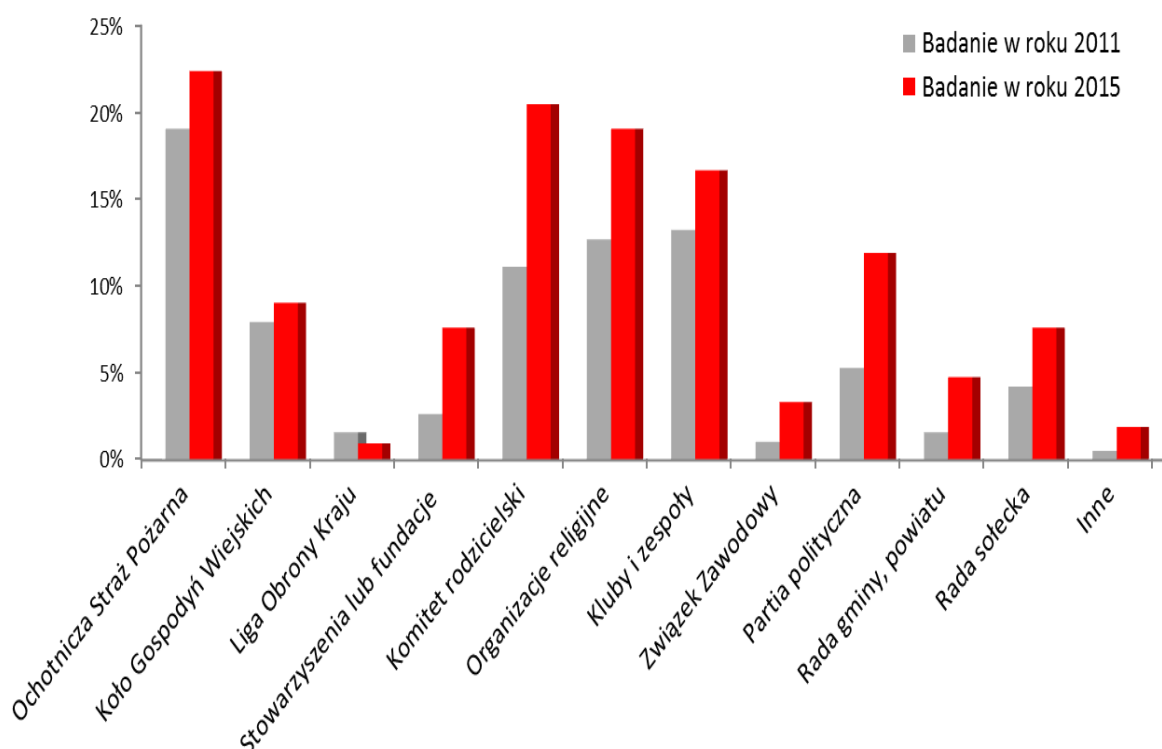
- podczas badania w roku 2011 (Ewaluacja wskaźników oddziaływania – badanie stanu początkowego) w: Ochotniczych Strażach Pożarnych (OSP), klubach i zespołach, organizacjach religijnych oraz Komitecie Rodzicielskim;
- podczas badania w roku 2015 (Ewaluacja wskaźników oddziaływania – badanie stanu końcowego) w: OSP, komitetach rodzicielskich, organizacjach religijnych oraz klubach i zespołach.

Na badanym terenie, do którego należy 8 gmin (w tym 7 gmin wiejskich oraz 1 gmina miejsko - wiejska) można zauważyć, iż największym zainteresowaniem cieszy się

niezmiennie działalność w Ochotniczych Straży Pożarnych. W 2015 roku, aż 47 osób ankietowanych zadeklarowało działalność w tego typu organizacjach. Zwraca uwagę wysoka aktywność w OSP, prawdopodobnie wylosowano sołectwa, w których organizacje te są szczególnie aktywne (trudno bowiem oczekiwać aby aż 22% mieszkańców LGD formalnie należało do OSP) lub mieszkańcy podawali współpracę z OSP, pomimo iż formalnie nie należeli do tych organizacji. Podobnie zaangażowanie w działalność w organizacjach religijnych (najczęściej rad parafialnych kościoła katolickiego i inne prace społeczne na rzecz parafii) zajmuje w latach 2011-2015 wysoką pozycję. Działalność taką w 2015 roku zgłaszało co 5 ankietowany. Wśród popularniejszych form aktywności społecznej na badanym obszarze można wymienić jeszcze działalność w ramach szkolnych komitetów rodzicielskich oraz klubów zainteresowań i zespołów (hobbystycznych, sportowych, muzycznych etc.). Działalność tego typu zadeklarowały w 2015 roku odpowiednio 43 (23%) i 35 osób (17%).

Na podobnym, dość wysokim poziomie pozostaje zaangażowanie mieszkańców (a tak naprawdę mieszkanek) w działalność Kół Gospodyń Wiejskich (KGW). Działalność w takich organizacjach zadeklarował podczas ewaluacji stanu końcowego co 11 ankietowany.

Ryc. 3. Liczba osób, które zadeklarowały, że aktualnie działają w określonych typach organizacji.

Źródło: Opracowanie własne.

Analiza dostępnych danych z przeprowadzonych badań ankietowych wskazuje na ponad 100% wzrost zaangażowania mieszkańców w działalność partii politycznych. W roku przeprowadzenia ewaluacji stanu końcowego działalność w partiach politycznych zadeklarowało 12% ankietowanych. Duży wzrost wskaźnika w tym zakresie z pewnością wynika z faktu, że podczas badania pytano o działalność na przestrzeni lat 2014-2015, lat w których można było zaobserwować wzmożoną aktywność partii politycznych w związku z wyborami europejskimi, samorządowymi, prezydenckimi oraz parlamentarnymi. Co uzasadnia zaobserwowany duży wzrost.

Na przestrzeni analizowanych lat można zaobserwować również znaczący wzrost (ok. 190%) zaangażowania w działania stowarzyszeń lub fundacji. Analizując ten wskaźnik należy zwrócić szczególną uwagę na fakt, iż na obszarze województwa łódzkiego na przestrzeni lat 2008-2012 (jedyne dostępne w tym zakresie dane w statystykach GUS) ilość aktywnych organizacji pozarządowych zwiększyła się o prawie 20%. Ponadto na badanym terenie w związku z trudnościami gmin w zakresie utrzymaniu małych szkół zaczęły powstawać stowarzyszenia, które w ramach swojej działalności statutowej podjęły się zadania prowadzenia szkół. W grupie 20 sołectw wylosowanych do badania, aż w 3 w okresie między badaniami powstały nowe stowarzyszenia. Co uzasadnia odnotowany podczas badania wzrost aktywności mieszkańców w tym zakresie.

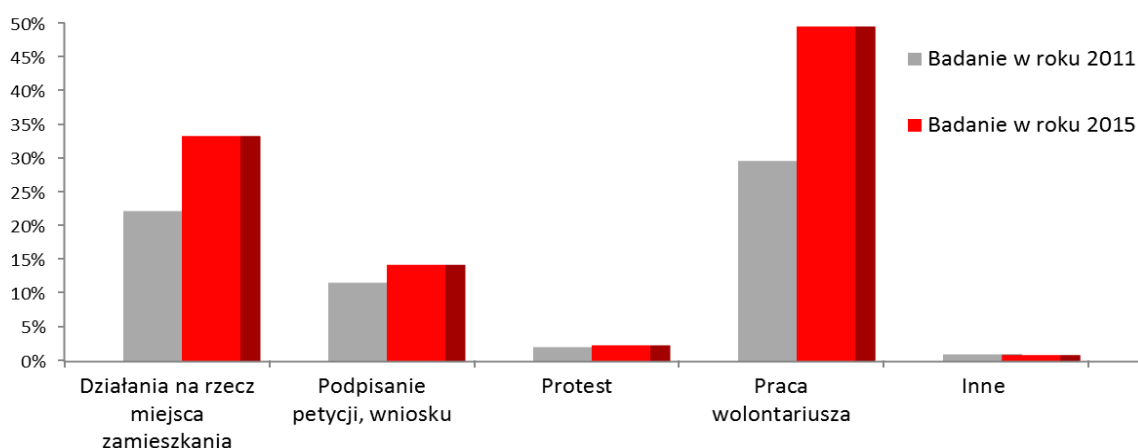
Tab. 18. Liczba i udział respondentów deklarujących podejmowanie działalności w organizacjach.

Forma zorganizowanej działalności	Badanie w roku 2011		Badanie w roku 2015	
	Liczba respondentów	Udział w próbie badawczej	Liczba respondentów	Udział w próbie badawczej
Ochotnicza Straż Pożarna	36	19%	47	22%
Koło Gospodyń Wiejskich	15	8%	19	9%
Liga Obrony Kraju	3	2%	2	1%
Stowarzyszenia lub fundacje	5	3%	16	8%
Komitet rodzicielski	21	11%	43	20%
Organizacje religijne	24	13%	40	19%
Kluby i zespoły	25	13%	35	17%
Związek Zawodowy	2	1%	7	3%
Partia polityczna	10	5%	25	12%
Rada gminy, powiatu	3	2%	10	5%
Rada sołecka	8	4%	16	8%
Inne	1	1%	4	2%

Źródło: Opracowanie własne.

Indywidualną działalność poza formalnymi strukturami organizacji o charakterze grup zadeklarowało 139 respondentów. Najbardziej popularna była praca w charakterze wolontariusza (pomoc w zbiórkach pieniędzy na cele społeczne, pomoc w organizowaniu jakichś lokalnych imprez i inne) - zadeklarowały ją 104 osoby (50% badanych). Na drugim miejscu, 70 osób (33%) zadeklarowało udział w pracach na rzecz swojego miejsca zamieszkania (drobne prace porządkowe terenów publicznych, drobne naprawy małej architektury etc.). Natomiast 30 osób (14%) stwierdziło, że podpisywało lub pomagało zebrać podpisy pod jakimś wnioskiem lub petycją do administracji terenu lub władz. Tylko 5 respondentów uczestniczyło aktywnie w protestach.

Ryc. 4. Indywidualna działalność respondentów poza formalnymi strukturami organizacji.

Źródło: Opracowanie własne.

Tab. 19. Liczba i udział respondentów deklarujących podejmowanie działalności indywidualnej poza organizacjami.

Rodzaj działań	Badanie w roku 2011		Badanie w roku 2015	
	Liczba respondentów	Udział w próbie badawczej	Liczba respondentów	Udział w próbie badawczej
Działania na rzecz miejsca zamieszkania	42	22%	70	33%
Podpisanie petycji, wniosku	22	12%	30	14%
Protest	4	2%	5	2%
Praca wolontariusza	56	30%	104	50%
Inne	2	1%	2	1%

4.2. Plany mieszkańców w zakresie aktywności społecznej – wyniki badań

Na pytanie otwarte dotyczące działań, w które respondent mógłby się zaangażować w przyszłości w trakcie obu badań (w roku 2011 i 2015) 43% ogółu badanych osób odpowiedziało, że nie zamierza się angażować w jakiekolwiek działania społeczne.

Ryc. 5. Działania, w jakie mogliby zaangażować się respondenci w przyszłości – badanie w roku 2015 (kategoryzacja własna na podstawie odpowiedzi otwartych).

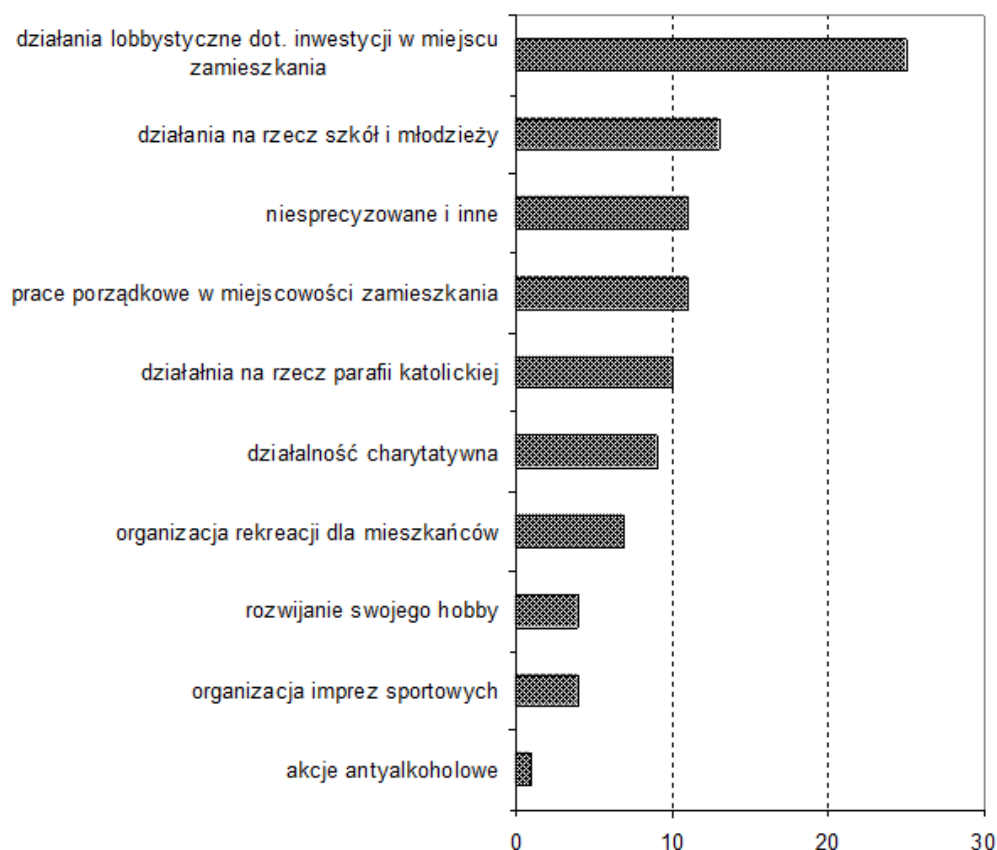

Źródło: Opracowanie własne.

Wśród osób, które podczas badania w 2015 r. odpowiedziały, że byłyby skłonne zaangażować się w jakieś działania, największa liczba respondentów tj. 27 osób wskazała podjęcia działań w kierunku zorganizowania czasu wolnego mieszkańcom. Ponadto dużą chęć działania wykazywali ankietowani w zakresie działań na rzecz szkół, dzieci i młodzieży oraz w zakresie prac porządkowych i akcji proekologicznych. Podczas przeprowadzonej ankietyzacji w roku 2011 możliwość zaangażowania się w działania lobbystyczne na rzecz określonych inwestycji w miejscu zamieszkania (droga, basen, dom strażaka etc.), zgłaszał co 4 respondent natomiast w roku 2015 chęć podjęcia takiej aktywności deklarowało już tylko 7% ankietowanych. Na podobnym poziomie (7%) kształtowała się chęć podjęcia działań

o charakterze charytatywnym oraz na rzecz parafii katolickich. Kolejno wymieniana była także działalność o charakterze sportowym, chęć pomocy w organizacji imprez rekreacyjnych dla mieszkańców oraz pomocy osobom niepełnosprawnym i starszym (ryc. 5).

Ryc. 6. Działania, w jakie mogliby zaangażować się respondenci w przyszłości – badanie w roku 2011 (kategoryzacja własna na podstawie odpowiedzi otwartych).

Źródło: dr Marek Furmankiewicz „Ewaluacja wskaźników oddziaływania Lokalnej Strategii Rozwoju obszaru „Między Prosną a Wartą” – badanie stanu początkowego”, Wrocław 2011, str. 26.

4.3. Stan aktywności ekonomicznej mieszkańców – wyniki badań

W badanej próbie w roku 2015 56 osób (tj. 26,7% całej próby) było nieaktywnych zawodowo, pozostałe 154 osoby były osobami aktywnymi zawodowo. Najczęściej osoby aktywne zawodowo były pracownikami na etacie (96 respondentów, tj. 45,7% całej próby), w tym 79 osób na stanowisku niesamodzielnym i 17 osób na stanowiskach co najmniej kierowniczych. Utrzymywanie się z rolnictwa zadeklarowało 12 osób (tj. 5,7%). W badanej próbie było 18 przedsiębiorców (8,6% całej próby). Pozostała część grupy aktywnych zawodowo stanowiły zadeklarowane osoby nieaktywne (tj. emeryci, renciści, uczniowie,

studenci, gospodynie domowe i bezrobotni) podejmujący aktywność ekonomiczną celem uzyskania jakichkolwiek dochodów. Takie osoby stanowiła ponad 13% badanej próby.

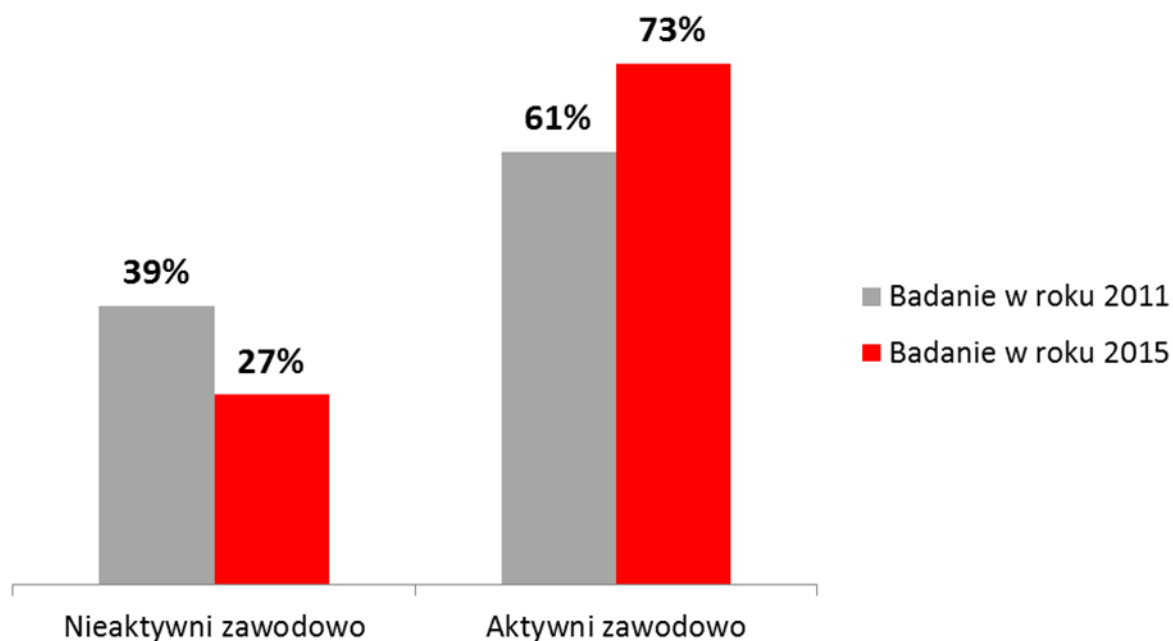
Tab. 20. Liczba i udział respondentów deklarujących określoną aktywność zawodową (w badaniu w roku 2011 i 2015).

Rodzaj aktywności zawodowej	Badanie w roku 2011		Badanie w roku 2015	
	Liczba respondentów	Udział w próbie badawczej	Liczba respondentów	Udział w próbie badawczej
Nieaktywni zawodowo	74	39,2%	56	26,7%
Aktywni zawodowo w tym:	115	60,8%	154	73,3%
Pracownik niesamodzielny	42	22,2%	79	37,6%
Pracownik samodzielny	6	3,2%	17	8,1%
Rolnik	21	11,1%	12	5,7%
Przedsiębiorca	19	10,1%	18	8,6%
Inni (Zdeklarowani nieaktywni podejmujący aktywność ekonomiczną)	27	14,3%	28	13,3%

Źródło: Opracowanie własne.

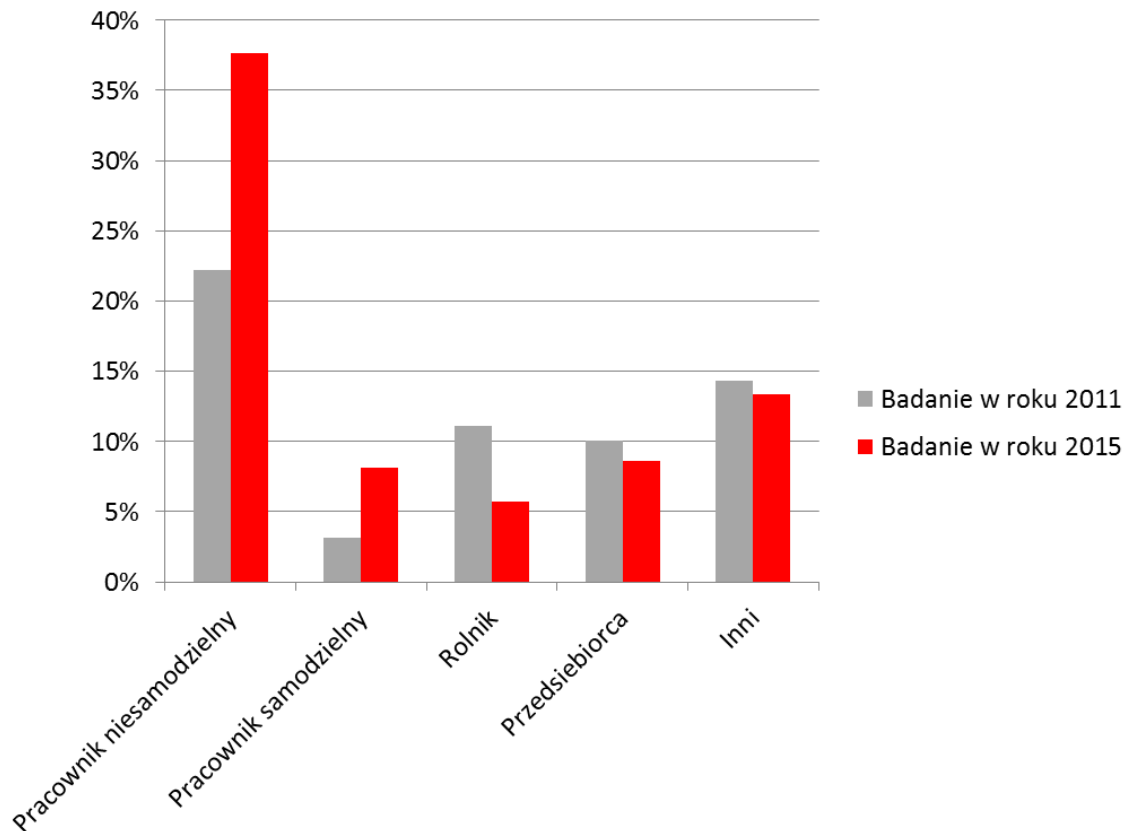
Porównując wyniki badania ewaluacyjnego stanu końcowego (z 2015r.) z wynikami badania ewaluacyjnego stanu początkowego (z roku 2011) możemy zaobserwować pewną tendencję, polegającą na wzroście udziału osób aktywnych ekonomicznie w badanej próbie przy jednoczesnym spadku udziału osób nieaktywnych zawodowo. Zaobserwowanemu zjawisku towarzyszy spadek liczby osób deklarujących utrzymywanie się wyłącznie z rolnictwa. Podczas badania w roku 2015 taką aktywność ekonomiczną wskazało 21 badanych, natomiast w roku badania stanu końcowego zadeklarowało ją zaledwie 12 ankietowanych. Ponadto spadkowi liczby rolników towarzyszy nieznaczny wzrost liczby rolników podejmujących inną aktywność ekonomiczną (m.in. podejmujących pracę zarobkową czy prowadzących własną działalność gospodarczą). W badanej próbie liczba osób deklarujących prowadzenie własnej działalności gospodarczej wynosiła w roku 2011- 19 osób a w roku 2015 - 18 osób. Na przestrzeni badanych lat możemy zauważyć również nieznaczny spadek udziału osób z definicji nieaktywnych zawodowo podejmujących jednak jakąś aktywność ekonomiczną, co wynika ze spadku ogólnej liczby osób nieaktywnych zawodowo.

Ryc. 7. Aktywność ekonomiczna – osoby aktywne i nieaktywne zawodowo w badanych próbach (w badaniu roku 2011 i 2015).

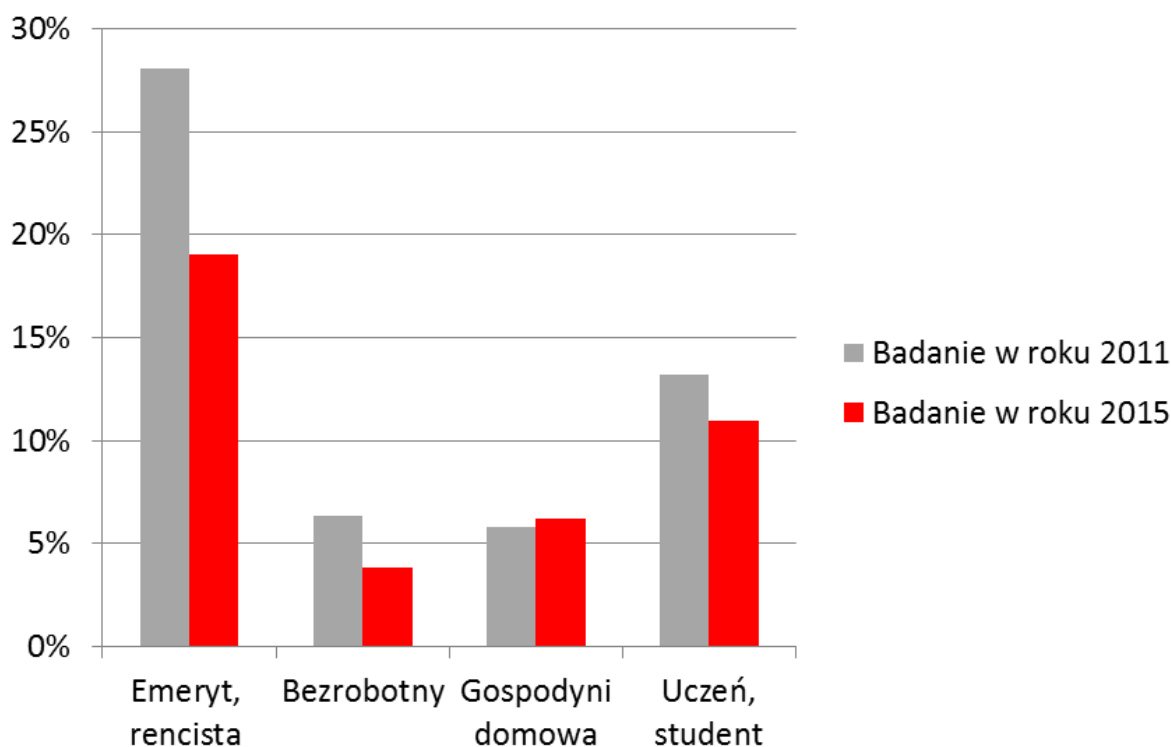
Źródło: Opracowanie własne.

Ryc. 8. Udział respondentów nieaktywnych zawodowo deklarujących określony status w badanych próbach (w roku 2011 i 2015).

Źródło: Opracowanie własne.

Ryc. 9. Liczba osób nieaktywnych zawodowo (niemających stałych dochodów z pracy zawodowej).

Źródło: Opracowanie własne.

Tab. 21. Liczba i udział respondentów nieaktywnych zawodowo wraz z nieaktywnymi zawodowo podejmującymi pewną aktywność.

Zdeklarowani nieaktywni zawodowo w tym:	Badanie w roku 2011		Badanie w roku 2015	
	Liczba respondentów	Udział w próbie badawczej	Liczba respondentów	Udział w próbie badawczej
Emeryt, rencista	53	28%	39	19%
Bezrobotny	12	6%	8	4%
Gospodyni domowa	11	6%	13	6%
Uczeń, student	25	13%	23	11%
Razem	101		83	

Źródło: Opracowanie własne.

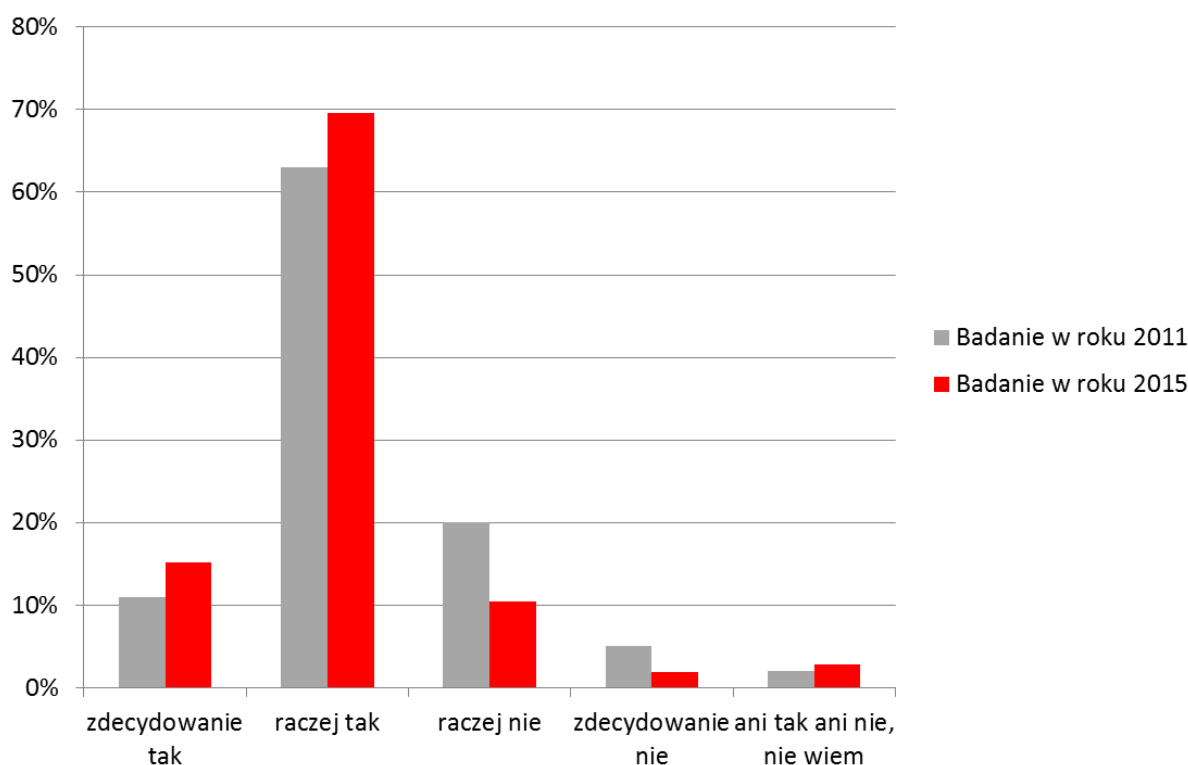
Wśród osób nieaktywnych zawodowo podczas badania w roku 2015 znajdowało się 39 emerytów lub rencistów (tj. 19% w próbie), 23 uczniów lub studentów (11%), 8 bezrobotnych i 13 gospodyń domowych na utrzymaniu innych członków rodziny. Wśród tych osób 15 respondentów podejmowało dodatkowe prace bez umowy, natomiast 13 osób

podejmowało okresowo pracę na niepełny etat lub umowę-zlecenia. Struktura grupy nieaktywnych zawodowo podczas badania w roku 2011 kształtowała się następująco: emeryci i renciści – 28% próby, uczniowie i studenci – 13 % próby, bezrobotni – 6 % próby oraz gospodynie domowe – 6% badanej próby. Podczas ewaluacji wskaźników oddziaływania – badanie stanu początkowego udział osób podejmujących jakąś aktywność zawodową (prace sezonowe, bez umów, praca w niepełnym wymiarze czasu pracy lub na podstawie umów cywilno-prawnych) w grupie zadeklarowanych osób nieaktywnych zawodowa kształtował się na podobnym poziomie jak podczas badania w roku 2015 – badania stanu końcowego.

4.4. Zadowolenie mieszkańców z warunków życia i dochodów.

Na pytanie „**czy jest pan zadowolony ze swoich warunków życia**” najczęściej, bo 146 osób odpowiedziało, że „raczej tak” (dla porównania w roku 2011 odpowiedź taka udzieliło 119 ankietowanych) a 32 osoby „zdecydowanie tak” (w roku 2011 - 21 osób). Oznacza to, że 85% badanych generalnie była zadowolona ze swoich warunków życia. Tylko 22 osoby odpowiedziały „raczej nie” a zdecydowanie niezadowolonych było tylko 4 respondentów. Jedynie 6 osoby nie odpowiedziały na to pytanie w sposób jednoznaczny (udzielając odpowiedzi typu „nie wiem” „ani tak ani nie”).

Ryc. 10. Rozkład odpowiedzi na pytanie „czy jest pan zadowolony ze swoich warunków życia?”

Źródło: Opracowanie własne.

Tab. 22. Liczba i udział respondentów, którzy udzielili określonych odpowiedzi na pytanie o zadowolenie z warunków życia.

Odpowiedź	Badanie w roku 2011		Badanie w roku 2015	
	Liczba respondentów	Udział w próbie badawczej	Liczba respondentów	Udział w próbie badawczej
zdecydowanie tak	21	11%	32	15%
raczej tak	119	63%	146	70%
raczej nie	37	20%	22	10%
zdecydowanie nie	9	5%	4	2%
ani tak ani nie, nie wiem	3	2%	6	3%

Źródło: Opracowanie własne.

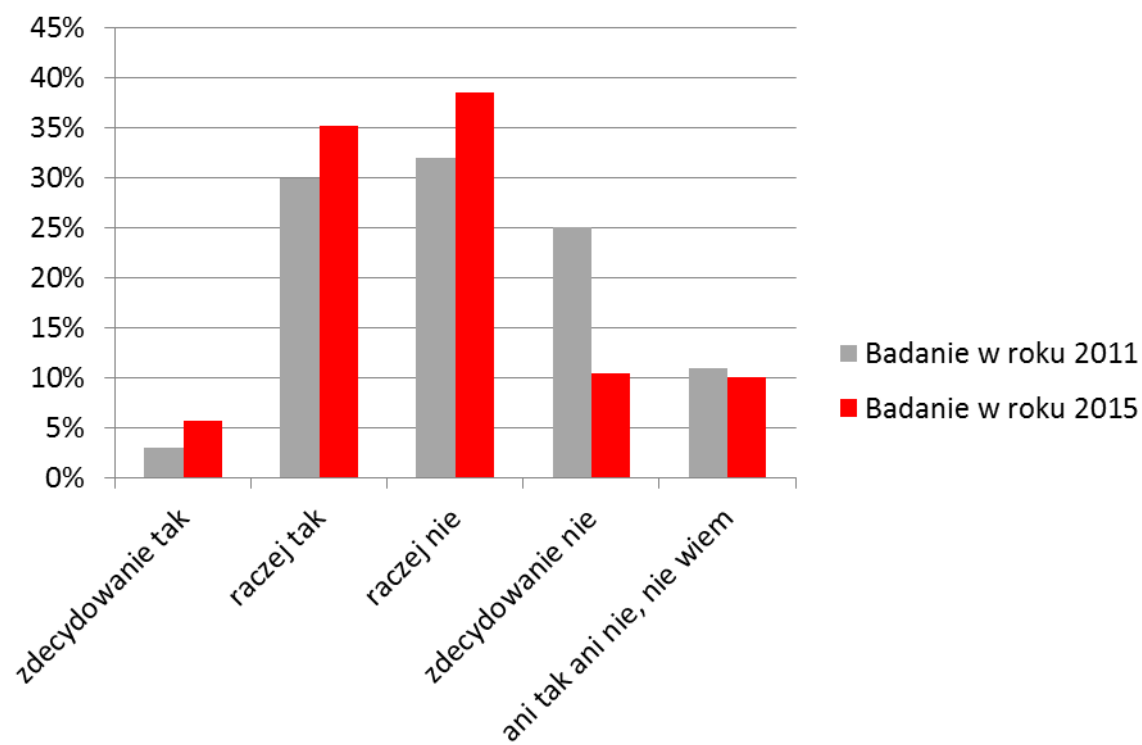
Podczas obu badań respondenci byli znacznie mniej zadowoleni ze swoich dochodów. Tylko 33% respondentów była zadowolona ze swoich dochodów, w tym 5 osób zdecydowanie i 56 osób „raczej tak” podczas badania w roku 2011, natomiast podczas badania w roku 2015 zadowolenie takie deklarowało 41 % ankietowanych. Brak zadowolenia ze swoich dochodów wyraziło 103 respondentów (tj. 49%) w roku 2015 i 107 respondentów (tj. 57%) w roku 2011. Na pytanie „czy jest pan zadowolony ze swoich obecnych dochodów?” podczas obu badań nie odpowiedziało jednoznacznie 21 osób, głównie tych, którzy nie posiadali obecnie stałych dochodów (np. uczniowie, studenci i gospodynie domowe na utrzymaniu innych członków rodziny).

Tab. 23. Liczba i udział respondentów, którzy udzielili określonych odpowiedzi na pytanie o zadowolenie z dochodów.

Odpowiedź	Badanie w roku 2011		Badanie w roku 2015	
	Liczba respondentów	Udział w próbie badawczej	Liczba respondentów	Udział w próbie badawczej
zdecydowanie tak	5	3%	12	6%
raczej tak	56	30%	74	35%
raczej nie	60	32%	81	39%
zdecydowanie nie	47	25%	22	10%
ani tak ani nie, nie wiem	21	11%	21	10%

Źródło: Opracowanie własne.

Ryc. 11. Rozkład odpowiedzi na pytanie „**czy jest pan zadowolony ze swoich obecnych dochodów?**”

Źródło: Opracowanie własne.

5. Podsumowanie

Na podstawie dwóch badań ankietowych zrealizowanych na obszarze „Między Prosną a Wartą” tj. badania stanu początkowego przeprowadzonego w roku 2011 oraz badania stanu końcowego z roku 2015 możliwym jest określenie wartości wskaźników oddziaływania określonych w Lokalnej Strategii Rozwoju. Zebrane dane umożliwiają uzyskanie różnych wskaźników aktywności, niedostępnych w statystykach publicznych GUS. W tabeli 24 zaprezentowano poziom aktywności społecznej, ekonomicznej oraz zadowolenia z warunków życia mieszkańców 8 gmin należących do lokalnej grupy działania.

Tab. 24. Wskaźniki oddziaływania Lokalnej Strategii Rozwoju obszaru „Między Prosną a Wartą” – na podstawie badań ankietowych.

Wskaźniki	Udział w próbie badawczej wg badania ankietowego w roku		Wartość wskaźnika oddziaływania
	2011	2015	
Osoby biorące udział w zorganizowanych formach działalności społecznej	48%	69%	44%
Osoby, które podejmowały jakąkolwiek aktywność ekonomiczną w celach zarobkowych	61%	73%	20%
Osoby zadowolone ze swoich warunków życia	74%	85%	15%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego w roku 2015 oraz raportu z Ewaluacja wskaźników oddziaływania Lokalnej Strategii Rozwoju obszaru „Między Prosną a Wartą” – badanie stanu początkowego.

Na podstawie danych z tabeli powyżej łatwo zauważyć, iż na przestrzeni lat 2011-2015 nastąpił znaczący wzrost wszystkich wskaźników oddziaływania określonych w Lokalnej Strategii Rozwoju obszaru „Między Prosną a Wartą”. Należy jednak pamiętać, że badanie stanu początkowego było przeprowadzane w okresie kryzysu gospodarczego, którego skutki miały negatywny wpływ na poziom aktywności społecznej i ekonomicznej zgłaszanej w roku 2011. Trzeba zauważyć, iż wartość wskaźników oddziaływania jest wynikiem zarówno projektów realizowanych w ramach działania 4.13 „wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” Osi 4 - LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, jak również kryzysu gospodarczego, przy czym wpływ tego drugiego czynnika należy uznać za większy

biorąc pod uwagę wielkość budżetu wdrażanej LSR (niecałe 5,3 mln zł). Reasumując zakładane wskaźniki oddziaływania (na poziomie 4%: wzrost aktywności społecznej i ekonomicznej mieszkańców oraz wzrost liczby osób zadowolonych z warunków życia) zostały osiągnięte, przy czym znaczące ich przekroczenie jest niezależne od LGD i wynika ze zmiany sytuacji na rynku pracy, zmiany zasad funkcjonowania opieki społecznej oraz systemu edukacji. Odnotowane na przestrzeni badanych lat pozytywne zmiany z pewnością mają przełożenie na warunki życia mieszkańców oraz na ich aktywność społeczną i ekonomiczną.

Największą wartość wzrostu odnotowano w zakresie aktywności społecznej mieszkańców. Badania wskazują, wzrost liczby osób deklarujących swój udział w różnych formach aktywności społecznej na poziomie 44%. W przeprowadzonych badaniach wykazano, że w roku 2011 48% mieszkańców działało w ramach grupowych, zorganizowanych form aktywności natomiast w roku 2015 osoby takie stanowiły już 69% mieszkańców. Podczas obu badań można zauważyć podobną strukturę tej aktywności, co może wskazywać na rozwijanie pewnych sprawdzonych form aktywności. Do grupy najczęściej wskazywanych aktywności można zaliczyć: współpracę z lokalnymi OSP, rozwijanie swoich zainteresowań w klubach sportowych i hobbystycznych, a także działalność w organizacjach religijnych (głównie w lokalnych parafiach). Analizując poziom aktywności społecznej należy mieć świadomość, że respondenci mogą mieć skłonności do podawania swojej aktywności jako wyższej niż jest to w rzeczywistości (np. mówić, że aktualnie „działają”, mimo że w rzeczywistości w danym roku nie angażowali się w konkretne, aktywne prace poza biernym uczestnictwem w imprezach organizowanych przez dane organizacje), można jednak domniemywać, że niniejsze badania w przybliżeniu pokazują strukturę i zaangażowanie mieszkańców w poszczególne formy działalności⁷. Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, że na przestrzeni analizowanych lat można zaobserwować znaczący wzrost (ok. 190%) zaangażowania w działania stowarzyszeń lub fundacji. Wzrost ten poza czynnikami określonymi w rozdziale 4.1 jest wynikiem wdrażania LSR. Możliwość pozyskiwania środków i realizacji projektów nie tylko ze źródeł gminnych, ale również z inicjatywy LEADER oraz innych programów i funduszy zewnętrznych zmotywowała nieformalne kluby i koła do zrzeszania się głównie w formie stowarzyszeń. Instytucje te po zakończonej realizacji projektów pozostały aktywne na lokalnym rynku widząc możliwość realizacji działań na rzecz lokalnych społeczności ze środków zewnętrznych (w tym inicjatywy LEADER).

⁷ M. Furmankiewicz, Ewaluacja wskaźników oddziaływania Lokalnej Strategii Rozwoju obszaru „Między Prosną a Wartą” – badanie stanu początkowego, Wrocław 2011 str. 31.

W zakresie aktywności ekonomicznej mieszkańców odnotowano jej wzrost na poziomie 20%, z 61% osób aktywnych w roku 2011 do 73% osób aktywnych w roku 2015.

Ponadto na badanym obszarze nastąpił wzrost liczby osób zadowolonych z warunków życia o 15%, z 74% w roku badania początkowego do 85% w roku badania stanu końcowego. Na wartość tego wskaźnika znaczący wpływ miały operacje zrealizowane w ramach działania 4.13 „wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” w zakresie rozbudowy infrastruktury publicznej (nowe place zabaw, boiska, siłownie, zmodernizowane domy kultury i świetlice wiejskie, zagospodarowane przestrzenie publiczne) oraz w zakresie wzbogacenia oferty kulturalno-rekreacyjnej (liczne imprezy kulturalne, sportowe, szkolenia i warsztaty oraz wsparcie lokalnych zespołów ludowych czy orkiestr dętych).

Podsumowując można stwierdzić, że podejmowane przez „Między Prosną a Wartą” – LGD działania w ramach wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju pobudziły aktywność mieszkańców oraz wpłynęły na wzrost ich zadowolenia z warunków życia.

6. Literatura

- Babbie E., 2004, *Badania społeczne w praktyce*, PWN, Warszawa.
- Borowska, A. 2009. Lokalne Grupy Działania czynnikiem stymulującym rozwój obszarów wiejskich w Polsce. *Acta Scientiarum Polonorum. Oeconomia*, 8(4): 13-22.
- Furmankiewicz, M. 2006. Współpraca międzysektorowa w ramach „partnerstw terytorialnych” na obszarach wiejskich w Polsce. *Studia Regionalne i Lokalne*, 2(24): 117-136.
- Furmankiewicz, M., & Królikowska, K. 2010. *Partnerstwa terytorialne na obszarach wiejskich w Polsce w latach 1994-2006*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.
- Furmankiewicz, M., & Janc, K. 2011. Wpływ Programu Pilotażowego Leader+ (2004-2008) na aktywność mieszkańców gmin należących do partnerstw terytorialnych w województwie dolnośląskim. *Wieś i Rolnictwo*, 1(150): 106-123.
- Futymski, A., & Kamiński, R. 2008. *Budowanie lokalnej strategii rozwoju w ramach osi 4. LEADER. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013*. Warszawa: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
- Grosse, T. G. (2002). "Przegląd koncepcji teoretycznych rozwoju regionalnego." *Studia Regionalne i Lokalne* 1(8): 25-48.
- Hałamska, M. (2005). *Rozwój wiejski w Portugalii w latach 1986-2000. Wzór czy przestroga dla Polski?* Warszawa, Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk.
- Knieć, W., & Hałasiewicz, A. 2008. *Leader: Budowanie potencjału społecznego*. Warszawa: Fundacja Programów pomocy dla Rolnictwa.
- Śpiewak, R. 2009. Kierunki rozwoju wsi prezentowane przez wybrane lokalne grupy działania realizujące program LEADER+ w Polsce. *Wieś i Rolnictwo*, 4(145): 212-225.
- Wasielewski, K. (2005). Program LEADER+. Szansa czy tylko nadzieja na aktywizację polskiej wsi? Proces demarginalizacji polskiej wsi. programy pomocowe, liderzy, elity i organizacje pozarządowe. B. Fedyszak-Radziejowska (red.) Warszawa, Instytut Spraw Publicznych: 69-96.
- Wasielewski, K. (2009). LEADER w Polsce - między ideą a rzeczywistością. Tworzenie partnerstw lokalnych i ich sieci na obszarach wiejskich. Doświadczenia z funkcjonowania programu LEADER w Polsce w latach 2004-2009. K. Wasielewski (red.). Bydgoszcz, Wydawnictwo Uczelniane Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy: 135-142.

7. Spis tabel

Tab. 1	Fragment matrycy logicznej określającej wskaźniki realizacji celów strategii LGD (zapisy oryginalne z LSR).
Tab. 2.	Liczba ludności (według faktycznego miejsca zamieszkania) w gminach LGD na przestrzeni lat.
Tab. 3.	Ilość kół (klubów) zainteresowań oraz liczba członków tych grup działających przy publicznych domach kultury.
Tab. 4.	Koła (kluby) zainteresowań działające przy publicznych domach kultury w roku 2014 według rodzaju.
Tab. 5.	Liczba członków Kół (klubów) zainteresowań według ich rodzaju działające przy publicznych domach kultury w roku 2014.
Tab. 6.	Ilość zespołów artystycznych oraz liczba członków tych zespołów działających przy publicznych domach kultury.
Tab. 7.	Działalność domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic – imprezy ogółem w gminach LGD.
Tab. 8.	Działalność domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic – uczestnicy imprez ogółem w gminach LGD.
Tab. 9.	Pracujący w głównym miejscu pracy w latach: 2008, 2010, 2011 oraz 2013 na obszarze gmin należących do LGD.
Tab. 10.	Podmioty gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON w gminach LGD w latach: 2009, 2010, 2011 i 2014.
Tab. 11.	Udział bezrobotnych zarejestrowanych (%) w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.
Tab. 12.	Główne wyniki ewaluacji aktywności społeczno-ekonomicznej mieszkańców LGD w 2011 r. na podstawie badań ankietowych.
Tab. 13.	Dane źródłowe GUS dotyczące liczby osób w poszczególnych przedziałach wiekowych, w wieku 15 lat i więcej lat w gminach badanej LGD „Między Prosną a Wartą” w dniu 31.12.2013 r. Oznaczenia: „O” – ogółem; „M” – w tym mężczyźni; „K” – w tym kobiety.
Tab. 14.	Liczba mieszkańców poszczególnych gmin w przyjętych do badań przedziałach wiekowych.
Tab. 15.	Wymagana liczba wywiadów kwestionariuszowych, proporcjonalna do liczby osób w danym przedziale wiekowym obliczona dla każdej gminy (obliczone wartości zaokrąglono do liczb całkowitych).

- Tab. 16. Lista sołectw i sołectwa wylosowane do badań w poszczególnych gminach LGD.
- Tab. 17. Liczba i udział osób z określonym wykształceniem w próbach badawczych (w roku 2011 i 2015).
- Tab. 18. Liczba i udział respondentów deklarujących podejmowanie działalności w organizacjach.
- Tab. 19. Liczba i udział respondentów deklarujących podejmowanie działalności indywidualnej poza organizacjami.
- Tab. 20. Liczba i udział respondentów deklarujących określoną aktywność zawodową (w badaniu w roku 2011 i 2015).
- Tab. 21. Liczba i udział respondentów nieaktywnych zawodowo wraz z nieaktywnymi zawodowo podejmującymi pewną aktywność .
- Tab. 22. Liczba i udział respondentów, którzy udzielili określonych odpowiedzi na pytanie o zadowolenie z warunków życia.
- Tab. 23. Liczba i udział respondentów, którzy udzielili określonych odpowiedzi na pytanie o zadowolenie z dochodów.
- Tab. 24. Wskaźniki oddziaływania Lokalnej Strategii Rozwoju obszaru „Między Prosną a Wartą” – na podstawie badań ankietowych.

8. Spis rycin

- Ryc. 1. Obszar „Między Prosną a Wartą” – Lokalna Grupa Działania na tle województwa łódzkiego.
- Ryc. 2. Struktura wykształcenia respondentów w badanych próbach (w roku: 2011 i 2015).
- Ryc. 3. Liczba osób, które zadeklarowały, że aktualnie działają w określonych typach organizacji.
- Ryc. 4. Indywidualna działalność respondentów poza formalnymi strukturami organizacji.
- Ryc. 5. Działania, w jakie mogliby zaangażować się respondenci w przyszłości – badanie w roku 2015 (kategoryzacja własna na podstawie odpowiedzi otwartych).
- Ryc. 6. Działania, w jakie mogliby zaangażować się respondenci w przyszłości – badanie w roku 2011 (kategoryzacja własna na podstawie odpowiedzi otwartych).
- Ryc. 7. Aktywność ekonomiczna – osoby aktywne i nieaktywne zawodowo w badanych próbach (w badaniu roku 2011 i 2015).
- Ryc. 8. Udział respondentów nieaktywnych zawodowo deklarujących określony status w badanych próbach (w roku 2011 i 2015).
- Ryc. 9. Liczba osób nieaktywnych zawodowo (niemających stałych dochodów z pracy zawodowej).
- Ryc. 10. Rozkład odpowiedzi na pytanie „czy jest pan zadowolony ze swoich warunków życia?”
- Ryc. 11. Rozkład odpowiedzi na pytanie „czy jest pan zadowolony ze swoich obecnych dochodów?”

Ewaluacja aktywności społecznej, ekonomicznej i poziomu zadowolenia z życia (Załącznik 1 - Formularz ankiety stosowany podczas badania stanu początkowego w roku 2011) Szanowni Państwo !

Realizujemy badania aktywności społecznej i ekonomicznej na obszarze objętym Lokalną Strategią Rozwoju „Między Prosną a Wartą” (obejmującym gminy powiatu Wieruszowskiego oraz gminę Klonowa). Prosimy o odpowiedź na kilka pytań, które pozwolą na ocenę aktywności społeczno-ekonomicznej mieszkańców i poziomu zadowolenia z warunków życia na terenie funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania. Podkreślamy, że ankieta jest anonimowa.

A. Aktywność społeczna

1a. Czy działa Pan/Pani obecnie (2011) w takich organizacjach jak:	Aktualnie „1” – tak „0” – nie	Ewentualne uwagi i komentarze
(1) Ochotniczej Straży Pożarnej		
(2) Kole Gospodyń Wiejskich		
(3) Lidze Obrony Kraju		
(4) W formalnym stowarzyszeniu lub fundacji <i>(dopytać o nazwy i wpisać je)</i>		
(5) Komitecie rodzicielskim w szkole		
(6) parafii, radzie parafialnej lub innej organizacji kościelnej/religijnej niebędącej stowarzyszeniem – niezależnie od wyznania		
(7) klubie hobbystycznym, artystycznym, sportowym, zespole muzycznym, teatralnym, zainteresowań i innym – jakim		
(8) w związku zawodowym		
(9) w partii politycznej		

1b. Czy działa Pan/Pani obecnie (2011) w takich organizacjach jak:	„1” – tak „0” – nie	Ewentualne uwagi i komentarze
(10) w radzie gminy, powiatu		
(11) w radzie sołectkiej (w tym sołtysi)		
(12) W innej organizacji nie wymienionej powyżej <i>(Dopytać o inne i wpisać nazwę)</i>		

2. Czy w 2011 r. uczestniczył Pan/Pani w takich działaniach społecznych, jak:	„1” – tak „0” – nie	Ewentualne uwagi i komentarze
(1) podjęcie działania (samodzielnie lub z innymi) na rzecz swojego miejsca zamieszkania (domu, lokalnej społeczności, miejscowości) – <i>np. wspólne akcje porządkowe terenów publicznych, drobne remonty i naprawy małej infrastruktury publicznej</i>		
(2) podpisanie petycji, zbiorowego wniosku do administracji o podjęcie jakiś działań, zmian etc.		
(3) zorganizowanie protestu lub/i uczestnictwo w akcji protestacyjnej, demonstracji itd.		
(4) działalność w charakterze wolontariusza (<i>np. bezpłatna pomoc w organizacji imprezy dla mieszkańców, dla dzieci szkolnych, aktywna zbiórka pieniędzy na jakiś wspólny cel</i>)		
(5) Inne (<i>Dopytać o inne działanie i wpisać nazwę - określenie</i>)		

3. W jakie działania społeczne byłby Pan/Pani skłonny/a zaangażować się na terenie P. miejscowości? Proszę krótko wyjaśnić dlaczego.

(Pytanie otwarte, wpisać dosłownie odpowiedź respondenta)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Aktywność zawodowa – nieaktywni zawodowo

(podkreślić właściwą odpowiedź)	A) Główne, stałe źródło dochodów (pensja, zasiłek, renta, emerytura etc.) (0) – nie posiadam (1) – posiadam	B) Czy podejmował Pan/Pani działania aby uzyskać dodatkowe dochody (0) – nie podejmowałem (1) realizowałem(am) dodatkowe umowy zlecenia i o dzieło (2) podjąłem(ęłam) dodatkową pracę w niepełnym wymiarze godzin (3) podejmowałem(am) inną aktywność (np. kupno i sprzedaż, drobne prace sezonowe bez umowy)	Ewentualne uwagi i komentarze
Emeryt, rencista			
Bezrobotny			
Gospodyni domowa			
Uczeń, student			

5. Aktywność zawodowa – aktywni zawodowo

Rodzaj aktywności zawodowej (podkreślić właściwą odpowiedź)	A) Główne, stałe źródło dochodów (pensja, zasiłek, renta, emerytura etc.) (0) – nie posiadam (1) – posiadam	B) Czy podejmował Pan/Pani działania aby uzyskać dodatkowe dochody (0) – nie podejmowałem (1) realizowałem(am) dodatkowe umowy zlecenia i o dzieło (2) podjąłem(ęłam) dodatkową pracę w niepełnym wymiarze godzin (3) podejmowałem(am) inną aktywność (np. kupno i sprzedaż, drobne prace sezonowe bez umowy)	Ewentualne uwagi i komentarze
1. Pracownik niesamodzielny (robotnik, referent, inspektor, specjalista i in.)			
2. Pracownik samodzielny / kierownik / dyrektor			
3. Rolnik (wpisać wielkość gospodarstwa w ha)			
4. Właściciel działalności gospodarczej (przedsiębiorca)			
5. Inne (wpisać jaki)			

6. Proszę ocenić, czy jest pan zadowolony ze swoich warunków życia:

☐ Zdecydowanie tak (4)	☐ Raczej tak (3)	☐ Raczej nie (2)	☐ Zdecydowanie nie (1)	☐ Nie wiem, ani tak ani nie etc. (0)
---	--	--	---	---

7. Proszę ocenić, czy jest pan zadowolony ze swoich obecnych dochodów:

☐ Zdecydowanie tak (4)	☐ Raczej tak (3)	☐ Raczej nie (2)	☐ Zdecydowanie nie (1)	☐ Nie wiem, ani tak ani nie etc. (0)
---	--	--	---	---

8. Metryczka (podkreślić właściwą odpowiedź)

1. WIEK (wpisać w latach)	
2. PŁEĆ	1. Kobieta 2. Mężczyzna
3. WYKSZTAŁCENIE	1. Podstawowe i gimnazjalne 2. Zasadnicze zawodowe 3. Średnie ogólnokształcące 4. Średnie techniczne 5. Licencjat lub inżynier bez tytułu magistra 6. Wyższe magisterskie i doktor nauk

Gmina/miejscowość:

Data:

Ankieter:

Inne uwagi ankietera:

.....

Wprowadzono do bazy danych - numer ankiety

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Ewaluacja aktywności społecznej, ekonomicznej i poziomu zadowolenia z życia

(Załącznik 2 - Formularz ankiety stosowany podczas badania stanu końcowego w roku 2015)

Szanowni Państwo !

Realizujemy badania aktywności społecznej i ekonomicznej na obszarze objętym Lokalną Strategią Rozwoju „Między Prosną a Wartą” (obejmującym gminy powiatu Wieruszowskiego oraz gminę Klonowa). Prosimy o odpowiedź na kilka pytań, które pozwolą na ocenę aktywności społeczno-ekonomicznej mieszkańców i poziomu zadowolenia z warunków życia na terenie funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania. Podkreślamy, że ankieta jest anonimowa.

A. Aktywność społeczna

1a. Czy działa Pan/Pani obecnie (2015) w takich organizacjach jak:	Aktualnie „1” – tak „0” – nie	Ewentualne uwagi i komentarze
(1) Ochotniczej Straży Pożarnej		
(2) Kole Gospodyń Wiejskich		
(3) Lidze Obrony Kraju		
(4) W formalnym stowarzyszeniu lub fundacji <i>(dopytać o nazwy i wpisać je)</i>		
(5) Komitecie rodzicielskim w szkole		
(6) parafii, radzie parafialnej lub innej organizacji kościelnej/religijnej niebędącej stowarzyszeniem – niezależnie od wyznania		
(7) klubie hobbystycznym, artystycznym, sportowym, zespole muzycznym, teatralnym, zainteresowań i innym – jakim		
(8) w związku zawodowym		
(9) w partii politycznej		

„Między Prosną a Wartą” – Lokalna Grupa Działania

ul. Rynek 1-7, 98-400 Wieruszów

tel. 62 78 13 929, 601 861 060, 62 78 13 928, 601 616 560

e-mail: lgd.wieruszow@wp.pl, www.lgd-wieruszow.pl

1b. Czy działa Pan/Pani obecnie (2015) w takich organizacjach jak:	„1” – tak „0” – nie	Ewentualne uwagi i komentarze
(10) w radzie gminy, powiatu		
(11) w radzie sołectkiej (w tym sołtysi)		
(12) W innej organizacji nie wymienionej powyżej <i>(Dopytać o inne i wpisać nazwę)</i>		

2. Czy w latach 2014-2015 uczestniczył Pan/Pani w takich działaniach społecznych, jak:	„1” – tak „0” – nie	Ewentualne uwagi i komentarze
(1) podjęcie działania (samodzielnie lub z innymi) na rzecz swojego miejsca zamieszkania (domu, lokalnej społeczności, miejscowości) – <i>np. wspólne akcje porządkowe terenów publicznych, drobne remonty i naprawy małej infrastruktury publicznej</i>		
(2) podpisanie petycji, zbiorowego wniosku do administracji o podjęcie jakichś działań, zmian etc.		
(3) zorganizowanie protestu lub/i uczestnictwo w akcji protestacyjnej, demonstracji itd.		
(4) działalność w charakterze wolontariusza (<i>np. bezpłatna pomoc w organizacji imprezy dla mieszkańców, dla dzieci szkolnych, aktywna zbiórka pieniędzy na jakiś wspólny cel</i>)		
(5) Inne (<i>Dopytać o inne działanie i wpisać nazwę - określenie</i>)		

3. W jakie działania społeczne byłby Pan/Pani skłonny/a zaangażować się na terenie P. miejscowości? Proszę krótko wyjaśnić dlaczego.

(Pytanie otwarte, wpisać dosłownie odpowiedź respondenta)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Aktywność zawodowa – nieaktywni zawodowo

(podkreślić właściwą odpowiedź)	A) Główne, stałe źródło dochodów (pensja, zasiłek, renta, emerytura etc.) (0) – nie posiadam (1) – posiadam	B) Czy podejmował Pan/Pani działania aby uzyskać dodatkowe dochody (0) – nie podejmowałem (1) realizowałem(am) dodatkowe umowy zlecenia i o dzieło (2) podjąłem(ęłam) dodatkową pracę w niepełnym wymiarze godzin (3) podejmowałem(am) inną aktywność (np. kupno i sprzedaż, drobne prace sezonowe bez umowy)	Ewentualne uwagi i komentarze
Emeryt, rencista			
Bezrobotny			
Gospodyni domowa			
Uczeń, student			

5. Aktywność zawodowa – aktywni zawodowo

Rodzaj aktywności zawodowej (podkreślić właściwą odpowiedź)	A) Główne, stałe źródło dochodów (pensja, zasiłek, renta, emerytura etc.) (0) – nie posiadam (1) – posiadam	B) Czy podejmował Pan/Pani działania aby uzyskać dodatkowe dochody (0) – nie podejmowałem (1) realizowałem(am) dodatkowe umowy zlecenia i o dzieło (2) podjąłem(ęłam) dodatkową pracę w niepełnym wymiarze godzin (3) podejmowałem(am) inną aktywność (np. kupno i sprzedaż, drobne prace sezonowe bez umowy)	Ewentualne uwagi i komentarze
6. Pracownik niesamodzielny (robotnik, referent, inspektor, specjalista i in.)			
7. Pracownik samodzielny / kierownik / dyrektor			
8. Rolnik (wpisać wielkość gospodarstwa w ha)			
9. Właściciel działalności gospodarczej (przedsiębiorca)			
10. Inne (wpisać jaki)			

6. Proszę ocenić, czy jest pan zadowolony ze swoich warunków życia:

☐ Zdecydowanie tak	☐ Raczej tak	☐ Raczej nie	☐ Zdecydowanie nie	☐ Nie wiem, ani tak ani nie etc.
(4)	(3)	(2)	(1)	(0)

7. Proszę ocenić, czy jest pan zadowolony ze swoich obecnych dochodów:

☐ Zdecydowanie tak	☐ Raczej tak	☐ Raczej nie	☐ Zdecydowanie nie	☐ Nie wiem, ani tak ani nie etc.
(4)	(3)	(2)	(1)	(0)

8. Metryczka (podkreślić właściwą odpowiedź)

1. WIEK (wpisać w latach)	
2. PŁEĆ	3. Kobieta 4. Mężczyzna
3. WYKSZTAŁCENIE	7. Podstawowe i gimnazjalne 8. Zasadnicze zawodowe 9. Średnie ogólnokształcące 10. Średnie techniczne 11. Licencjat lub inżynier bez tytułu magistra 12. Wyższe magisterskie i doktor nauk

Gmina/miejscowość:

Data:

Ankieter:

Inne uwagi ankietera:

.....

Wprowadzono do bazy danych - numer ankiety